

ВЕРЕСЕНЬ - ГРУДЕНЬ 2019
МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ

CENSS
Center for Security Studies

Моніторинговий звіт підготовлено Центром безпекових досліджень «СЕНСС» у січні 2020 року.

Усі частини цього моніторингового звіту захищені авторським правом.
Жодна його частина не може бути перекладена, скопійована, відтворена
будь-якими електронними, механічними або іншими засобами,
зберігатися або оброблятися електронними системами без посилання на

© Центр безпекових досліджень «СЕНСС», 2020

ЗМІСТ

Список скорочень і термінів.....	3
1. Вступ	4
2. Кількість і види нелегальної зброї, її географічне поширення.....	6
3. Аналіз статистичної інформації Генеральної прокуратури України.....	11
4. Аналіз основних показників дозвільної системи, що формуються Національною поліцією	13
5. Характеристика осіб, що незаконно використовували, зберігали зброю, та осіб, що постраждали.....	14
6. Обставини незаконного обігу та використання зброї	15
7. Стан безпеки населення та рівень довіри до правоохоронних органів (за даними соціологічних досліджень).....	17
8. Вибіркові дані щомісячного моніторингу нелегального обігу та використання зброї.....	18
8.1. Вересень 2019 року.....	18
8.2. Жовтень 2019 року	21
8.3. Листопад 2019 року.....	27
8.4. Грудень 2019 року	31
9. Висновки.....	36
10. Додатки	39
10.1. Правопорушення у сфері незаконного обігу і використання зброї за національним законодавством України	39
10.2. Посилання.....	44

СПИСОК ТЕРМІНІВ І СКОРОЧЕНЬ

Альфа - спецпідрозділ Центру спеціальних операцій боротьби з тероризмом, захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів в складі СБУ, який виконує завдання із припинення терористичних актів та дій, які загрожують безпеці держави, звільнення заручників, захоплення небезпечних злочинців, захисту учасників кримінального судочинства, працівників судів та правоохоронних органів, членів їх сімей.

АТО – Антитерористична операція – комплекс скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, запобігання та припинення терористичної діяльності, звільнення заручників, забезпечення безпеки населення, знешкодження терористів, мінімізацію наслідків терористичної діяльності незаконних збройних формувань на сході України. Розпочалась 14.04.2014.

Військовослужбовці - особи, які проходять військову службу.

Випадок, подія, епізод – в цьому дослідженні – оприлюднений факт незаконного використання, зберігання, збуту зброї, зафіксований представниками правоохоронних органів.

ГПУ – Генеральна прокуратура України

Група осіб – в цьому дослідженні термін охоплює групи осіб, що використовували зброю під час вчинення правопорушень і підпадають під ознаки, визначені в статті 28 Кримінального кодексу України (Вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією). Також термін «група осіб» в цьому дослідженні охоплює організовані злочинні угруповання в розумінні Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю».

Застосування зброї і використання зброї – в цьому дослідженні є тотожними термінами

Збройний конфлікт - в цьому дослідженні термін вживається в значенні, наведеному в ст.2 Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що включає всі випадки оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше державами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, а також випадки часткової або цілкової окупації держави, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Ідентифікація – в цьому дослідженні – визначення типів/видів зброї без її огляду на підставі офіційних повідомлень правоохоронних органів щодо незаконного використання, зберігання, збуту зброї.

КОРД - Корпус Оперативно-Раптової Дії — підрозділ особливого призначення Національної поліції України

МВС – Міністерство внутрішніх справ України

Молодь – в цьому дослідженні – особи віком 18-25 років.
Наркотики - наркотичні засоби - речовини природні чи синтетичні, препарати, рослини, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770

Нацполіція – Національна поліція України

ООС – Операція Об'єднаних Сил – комплекс заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях. Розпочата 30.04.2018.

Пенсіонери – особи, віком 60 і більше років.

Правоохоронці – в цьому дослідженні – працівники органів Національної поліції, прокуратури, Служби безпеки України, органів охорони державного кордону

СБУ – Служба безпеки України

Сусіди, знайомі – особи, чії домогосподарства розміщені територіально поряд; особи що були знайомі один з одним до вчинення правопорушення з використанням зброї

Територія проведення АТО/ООС – територія України, на якій розташовані населені пункти Донецької і Луганської областей, визначені у затвердженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція, розпочата відповідно до Указу Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року “Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України” від 14 квітня 2014 року № 405/2014, а також територія України, на якій розташовані населені пункти Донецької і Луганської областей в зоні ведення бойових дій.

Учасники АТО/ООС, ветерани АТО/ООС – військовослужбовці (резервісти, військовозобов'язані), особи, зі складу добровольчих формувань, що є учасниками бойових дій і які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення.

Члени родини – в цьому дослідженні – чоловік, дружина, їхні батько, мати, син, донька, брат, сестра, племінник, племінниця.

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ

МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ ЗА ВЕРЕСЕНЬ - ГРУДЕНЬ 2019

1. ВСТУП

Стан сфери обігу зброї в будь-якій державі є важливою ознакою, за якою можна оцінювати низку інших сфер. Це, традиційно, сфери державної, громадської, військової безпеки та боротьби із злочинністю. Для України всі згадані сфери є особливо важливими на тлі триваючих бойових дій та окупації частини її території.

Вивчення стану сфери обігу зброї також дозволяє отримати додаткові знання про окремі стани та важливі процеси, що відбуваються в соціальній та політичних сферах. Серед них:

- ефективність/неефективність державних інституцій, зокрема правоохоронних органів;
- ефективність/неефективність комплексу заходів боротьби із злочинністю;
- наявність та ефективність програм по роботі із ветеранами, молоддю;
- наявність та ефективність програм або заходів щодо попередження виникнення насильницьких конфліктів - політичних, побутових, господарських та інших, як індивідуальних так і групових;
- рівень відчуття безпеки в громадах;
- рівень довіри до державних інституцій в питаннях забезпечення особистої та колективної безпеки тощо.

5

Це дослідження проведене у вересні 2019 – січні 2020 року з метою виявлення основних тенденцій та ознак, що вказують на стан сфери незаконного обігу зброї та її застосування і охоплює події, що мали місце з 1 вересня по 31 грудня 2019 року.

Дослідження проведене шляхом аналізу інформації, отриманої в результаті спеціальної обробки відомостей отриманих із відкритих джерел, державної статистичної звітності та даних соціологічних досліджень.

В інформаційному просторі України щоденно з'являються повідомлення про випадки (події) застосування та/або вилучення нелегальної вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухівки (вибухових речовин) (далі - «нелегальна зброя»), а також незаконного заволодіння чи викрадення зброї, що легально зберігалася.

Такі повідомлення можуть містити інформацію про:

- осіб, у яких вилучається нелегальна зброя або які її використовують;
- кількість, типи та види вилученої або використаної нелегальної зброї;
- постраждалих осіб від застосування нелегальної зброї;
- територію, де трапився випадок(подія) із застосуванням та/або вилученням нелегальної зброї;

- обставини, причини, цілі, та наміри застосування нелегальної зброї;
- способи зберігання, переміщення та використання нелегальної зброї;
- вартість нелегальної зброї на «чорному ринку»;
- джерела походження нелегальної зброї;
- кількість, типи та види викраденої зброї, місця її зберігання, обставини викрадення, осіб відповідальних за її зберігання та осіб, що підозрюються у викраденні;
- інші важливі відомості.

Отримана з відкритих джерел інформація, спеціально оброблена та проаналізована, є важливим елементом для оцінки стану сфери незаконного обігу зброї. Саме з цією метою Центр безпекових досліджень «СЕНСС» (далі – Центр) здійснює моніторинг відкритих джерел, а саме офіційних веб-сайтів органів державної та місцевої влади, єдиного державного реєстру судових рішень, веб-ресурсів підрозділів правоохоронних органів центрального та регіонального рівнів; їхніх профілів у соціальних мережах (twitter, facebook); а також провідних українських електронних ЗМІ, що за внутрішньою оцінкою експертів Центру можна охарактеризувати як «надійні» або «умовно надійні». Результати моніторингу структуровані за кількісними та якісними показниками.

Як вже зазначалося, іншими важливими джерелами інформації, що використані при підготовці цього звіту крім інформації, отриманою в результаті спеціальної обробки відкритих джерел, є державна статистична звітність та результати соціологічних досліджень, проведених третіми особами, що на думку експертів Центру мають високу репутацію та є релевантними для цього дослідження.

В цьому дослідженні випадки/події, які трапилися у сфері незаконного обігу та застосування зброї, а також саму зброю класифіковано у відповідності до категорій, визначених за публічними повідомленнями або статистичними даними Національної поліції, Служби безпеки та Генеральної прокуратури України.

В рамках цього дослідження використано інформацію про види та типи зброї виключно із текстів інформаційних повідомлень без безпосереднього огляду зброї експертами Центру. Також не вивчалося питання щодо країни походження зброї, детальні маршрути та способи доставки зброї до місць, згаданих в інформаційних повідомленнях окремо не досліджувалися.

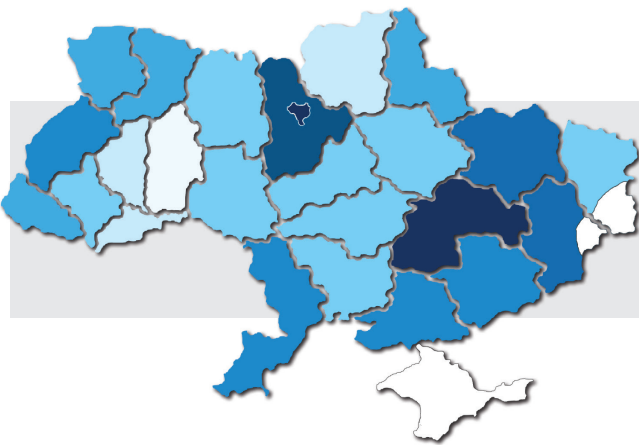
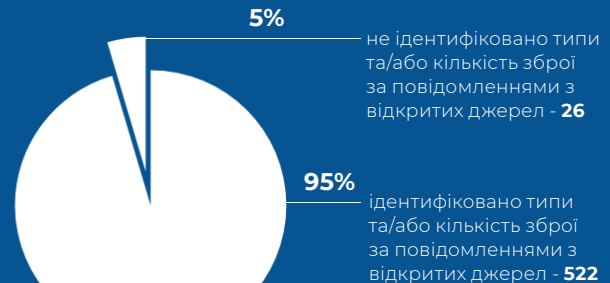
Дані моніторингу в подальшому стануть основою для розробки заходів як в сфері обігу зброї безпосередньо, так і в інших сферах, зокрема в сфері протидії злочинності, соціальній сфері, сфері попередження конфліктів тощо.

2. КІЛЬКІСТЬ І ВИДИ НЕЛЕГАЛЬНОЇ ЗБРОЇ, ЇЇ ГЕОГРАФІЧНЕ ПОШИРЕННЯ

У вересні-грудні 2019 року Центром безпекових досліджень «СЕНСС» виявлено **548 подій**, пов'язаних з використанням, зберіганням та незаконним розповсюдженням (збутом) зброї.

З усіх подій, які було зафіксовано та проаналізовано в рамках моніторингу, у **522 випадках** ідентифіковано види та/або кількість зброї, що незаконно зберігалась або використовувалась. Цей показник складає 95% від загальної кількості повідомлень.

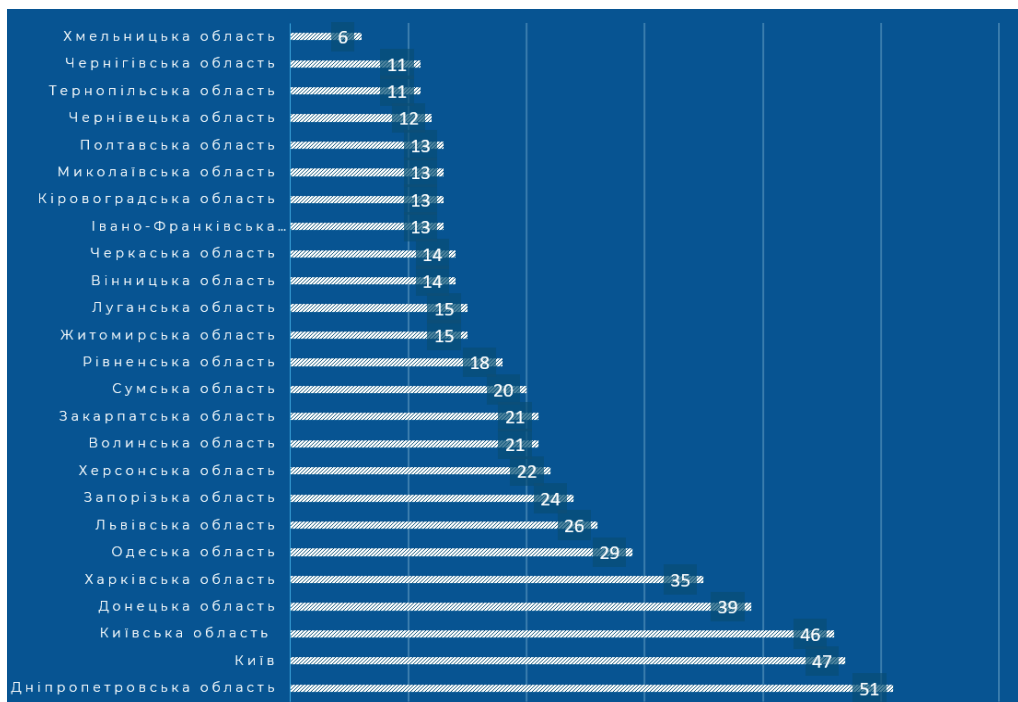
Повідомлення про виявлені факти незаконного зберігання, застосування та збуту зброї (вересень - грудень 2019 року)

Відповідно до даних моніторингу найбільше випадків незаконного обігу/поводження зі зброєю та вибухонебезпечними пристроями зафіксовано у Дніпропетровській (51 повідомлення), Київській (відповідно 46), Донецькій областях (39) та м.Києві (47).

Розподіл повідомлень про виявлену зброю за областями

(кількість повідомлень, вересень - грудень 2019)

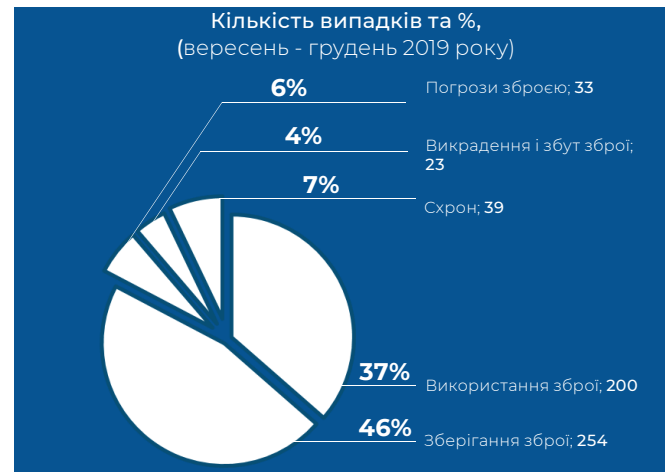
На основі даних, що містились в публічних повідомленнях про вчинення злочинів, Центром проаналізовано, в яких випадках правоохоронці ідентифікують осіб зі зброєю.

Так, найчастіше зустрічаються випадки зберігання та використання зброї – 254 і 200 відповідно.

Здебільшого зберігають зброю групи осіб, які пов'язані із незаконним обігом зброї, вчиненням насильницьких злочинів, розповсюдженням наркотичних, психотропних речовин/рослин, а також учасники АТО/ООС.

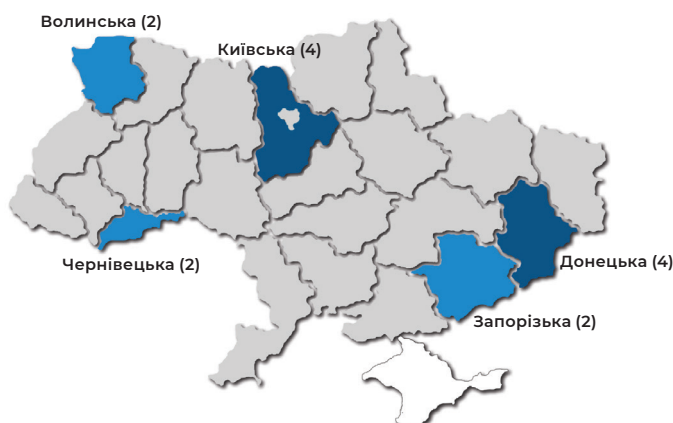
Використання різного типу зброї та вибухових пристроїв стали звичними для українців: **суперечки на дорозі, побутові конфлікти, пограбування, а також підкидання гранат до місць з масовим перебуванням людей.** Збільшення незаконного обігу зброї в Україні призвело до того, що **будь-хто може придбати ту чи іншу зброю через інтернет**, а при нагоді - застосувати її.

Результати дослідження свідчать про те, що збут незаконної зброї найчастіше має місце в областях України, де проходить Операція Об'єднаних Сил (раніше – антитерористична операція, далі АТО/ООС) – зокрема в Донецькій області (4 випадки) та наближеній до неї Запорізькій області (2 випад-

ки). Окрім цього факти незаконного збуту зброї зафіксовано в Київській області, а також в прикордонних областях України – Волинській, що межує з Польщею та Чернівецькій, що межує з Молдовою і Румунією.

Дані моніторингу вказують на високу імовірність зв'язку проблеми збільшення нелегальної зброї зі значною кількістю учасників АТО/ООС з окремих областей України. Так, місця схронів зі зброєю виявлені у Дніпропетровській, Львівській, Житомирській, Вінницькій, Сумській, Миколаївській та Івано-Франківській областях. Саме з цих областей в 2014-2016 роках було мобілізовано значну кількість військовозобов'язаних².

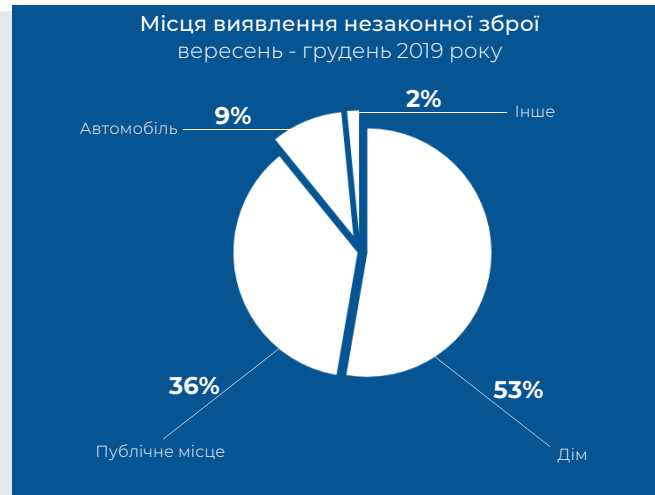
Випадки збуту незаконної зброї у вересні - грудні 2019 року

Випадки вилучення незаконної зброї зі схронів у вересні - грудні 2019 року

Найчастіше випадки незаконного обігу або поводження зі зброєю мають місце в помешканнях, публічних місцях та автотранспортних засобах. Так, з 548 випадків, у 259 випадках зброю виявлено в приватних помешканнях, 233 – в публічних місцях (вулиці, двори багатоповерхівок, зупинки автотранспорту, вокзали), 50 – в автотранспортних засобах. Серед інших місць, що звертають на себе увагу, є аеропорт, мостова споруда, об'єкт водозабезпечення. Всі вони належать до критичної інфраструктури, тому виявлення на їх території зброї чи вибухонебезпечних речовин становлять підвищену небезпеку для населення.

Важливою ознакою, що характеризує ситуацію з незаконним обігом та поширенням зброї є **зберігання** населенням України **вдома частин боєприпасів, запалів і підричників гранат та мін, корпусів гранат, тротильових шашок**. Незаконне виготовлення та переробка зброї у вогнепальну, а також виготовлення бойових припасів чи вибухових пристроїв залишається характерним явищем для України з декількох підстав. З одного боку, це є одним із **наслідків збройного конфлікту**, під час якого військові, інші учасники АТО/ООС отримали навички користування зброєю, її переробки або виробництва саморобної зброї та вибухових пристроїв. З іншого боку, дані попередніх досліджень свідчать, що до України **з інших держав надходила значна кількість зброї**, що в подальшому переробляється у вогнепальну. Постачалася така зброя здебільшого з Туреччини. Так, в період 2010-2019 років в Україну було поставлено нелетальної зброї на суму 4,2 млн USD³, серед якої поширеним є пістолет марки Zoraki⁴.

Під час аналізу 548 повідомлень було встановлено, що найбільша кількість ідентифікованої зброї припадає на категорію **вибухонебезпечних предметів (міни, гранати, тротильові шашки та детонатори)** – щонайменше **623 одиниці**. Моніторинг показав, що вибухові предмети виявляють як на рівні цілісного

пристрою, так і на рівні його комплектуючих деталей. Так, встановлено 282 одиниці запалів та підричників до мін, а також 406 одиниць частин зброї, боєприпасів, вибухових предметів, що були вилучені правоохоронцями.

Наступною за кількістю встановлених/вилучених одиниць зброї відповідно до повідомлень перебуває **стрілецька (пістолети, рушниці, гвинтівки, автомати)**. Її ідентифіковано в кількості 445 одиниць.

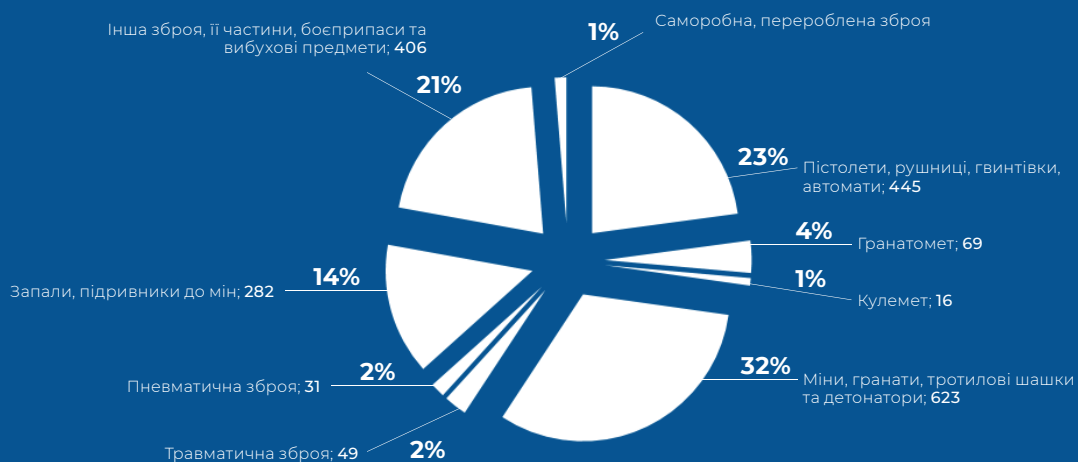
За результатами моніторингу також ідентифіковано **69 гранатометів**, виявлених в схронах зі зброєю, помешканнях цивільних осіб, автотранспортних засобах, місцях вчинення злочинів за участю злочинних угруповувань тощо.

Поширення цієї зброї та вибухівки з високою ймовірністю пояснюється триваючим збройним конфліктом на сході України та доступу до такої зброї великої кількості людей, що перебувають в зоні бойових дій.

Значну кількість нелегальної зброї також становлять мисливські рушниці.

Серед іншої зброї було ідентифіковано **16 кулеметів, 49 одиниць травматичної та 31 одиницю пневматичної зброї**.

Кількість і види незаконної зброї
(ідентифіковано за повідомленнями правоохоронних органів, вересень - грудень 2019 року, кількість %)

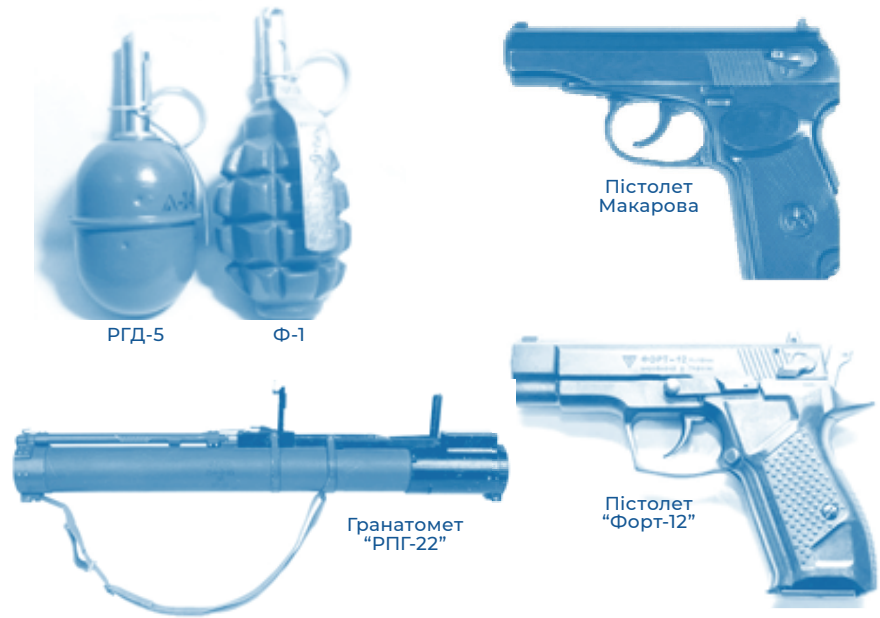

Нижче наведено деталізований розподіл виявленої зброї за видами відповідно до інформації зазначеної в повідомленнях. Як було вказано вище, з 548 повідомлень ідентифікувати види та кількість зброї було можливим у 522 випадках.

Аналіз показав, що **найчастіше в незаконному обігу перебувають гранати (439 одиниць) та пістолети (255 одиниць).**

Види ідентифікованої зброї	вересень	жовтень	листопад	грудень	разом
перероблений пістолет	4	0	7	2	13
гвинтівка	5	7	5	8	25
автомат	6	3	7	15	31
пістолет,револьвер	50	80	50	75	255
мисливська зброя	16	27	52	40	135
гранати	75	216	83	65	439
корпус гранати	8	14	8	102	132
міни різного типу	3	2	1	11	17
підрильники до мін	30	7	5	15	57
запали до гранат	39	54	34	95	222
тротиліві шашки та детонатори	57	51	30	50	18
кулемет	4	4	1	7	16
гранатомет	4	22	24	19	69
гранатометні постріли, частини пострілів	5	150	30	30	215
пневматичний зброя	2	13	13	3	31
травматичний пістолет	9	17	9	14	49
саморобний вогнепальний пристрій	1	6	0	4	11
саморобні або неідентифіковані вибухові пристрої	3	14	8	9	34
патрони(набої)	8861	17869	25138	15514	67382
комплектуючі частини (затвори, магазини, стволи, глушники тощо)	21	54	11	9	95
неідентифікована стрілецька зброя	4	4	2	21	31

Серед гранат найчастіше продовжують вилучатись «РГД-5» та «Ф-1», а серед пістолетів – пістолети «ПМ», «Форт-12». Варто зауважити, що граната «Ф-1» перебуває на озброєнні з 1940-х років та використовується на озброєнні в Україні та усіх арміях країн колишнього СРСР. Отримала широке поширення в країнах Африки і Латинської Америки. Граната «РГД-5» перебуває на озброєнні з 1954 року та використовується в арміях України, а також Росії, Естонії, Білорусі, Казахстану, Киргизстану, Таджикистану, Молдови, Болгарії, Сербії, Китаю, Північної Кореї, Індонезії, Іраку та Ірану.

Пістолет Макарова («ПМ») був прийнятий на озброєння збройних сил та правоохоронних органів колишнього СРСР у 1951 році. Після розпаду СРСР пістолет залишився на озброєнні армії, правоохоронних та інших спеціальних органів України та країн, що входили до складу СРСР.

Пістолет «Форт-12» українського виробництва, знаходиться на озброєнні правоохоронних орга-

нів України, окремі партії поставлялись в Казахстан та Узбекистан, є в розпорядженні спецпідрозділів РФ після окупації в 2014 році АР Крим.

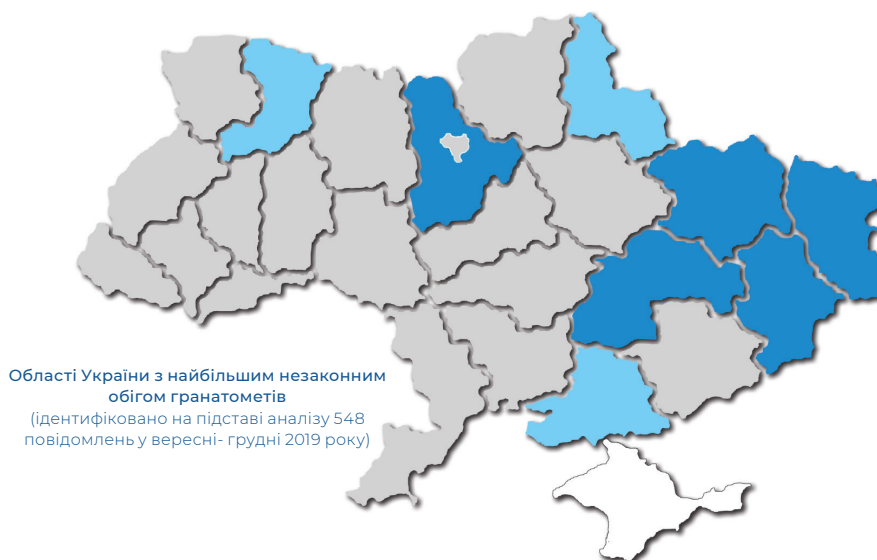
Окрім того, за результатами дослідження ідентифіковано кулемети Дегтярьова, РПК-74, гранатомети (реактивна протитанкова граната «РПГ-22», що знаходяться на озброєнні армій України, Росії, Грузії, Туркменістану, та інших кра-

їн колишнього СРСР, Болгарії, Індії, Колумбії, Перу). Наявність перелічених видів зброї, що перебуває в незаконному обігу є безпосередньою похідною впливу збройного конфлікту на сході України.

Збройний конфлікт та окупація АР Крим стали джерелом поповнення незаконного обігу зброї з порівняно легким доступом до неї цивільних осіб.

Це підтверджується наявними тенденціями поширення вказаних видів зброї серед цивільного населення не лише в зоні бойових дій, але і в інших областях по всій Україні, зокрема, в Харківській, Дніпропетровській, Рівненській, Сумській, Київській та Херсонській областях.

До іншої поширеної зброї, яку було ідентифіковано, можна віднести мисливські рушниці, карабіни, травматичні пістолети «Зоракі» (виробництва Туреччини), що часто переробляються.

3. АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ. ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ

Офіційні статистичні дані Генеральної прокуратури України щомісячно обробляються і публікуються відповідно до наказу №100 від 23.10.2012 у формі Єдиного звіту про кримінальні правопорушення⁵. Згідно з положеннями внутрішньої Інструкції Генпрокуратури щодо заповнення Єдиного звіту, яка є в розпорядженні Центру, дані в ньому наводяться накопичувальним підсумком.

В цьому дослідженні було проаналізовано інформацію з Єдиного звіту про кримінальні правопорушення, що структурована за такими критеріями:

- кримінальні правопорушення, учинені з використанням зброї та боєприпасів;
- вилучені предмети злочинної діяльності;
- викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем (ст.262 Кримінального кодексу України),
- незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст.263 Кримінального кодексу України),
- незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв (ст.263-1 Кримінального кодексу України).

За даними Генпрокуратури у вересні-грудні 2019 було вчинено **295 кримінальних правопорушень** з використанням зброї та боєприпасів, з яких 105 кримінальних правопорушень з використанням вогнепальної зброї, 73 – з використанням боєприпасів та вибухових речовин.

У вересні-грудні 2019 року відповідно до даних Єдиного звіту про кримінальні правопорушення правоохоронці **вилучили**:

- **561** одиницю вогнепальної зброї (за даними моніторингу кількість сягає понад 500 одиниць ↓);

- **43** гранатомети та реактивні системи (за даними моніторингу – 69 гранатометів ↑);
- **549** гранат (за даними моніторингу – 439 одиниць ↓);
- **68** мін (за даними моніторингу – 17 одиниць ↓);
- **10** саморобних вибухових пристроїв (за даними моніторингу – 34 одиниці саморобних та неідентифікованих вибухових пристроїв ↑);
- **10** предметів, що належать до газової та пневматичної зброї (за даними моніторингу – 31 одиниця пневматичної зброї ↑);
- **62236** набоїв (за даними моніторингу – щонайменше 67382 набоїв ↑).

Зауважимо, що така різниця між офіційною статистичною звітністю та інформацією з публічних повідомлень підлягає додатковому детальному вивченню.

Офіційні статистичні дані Генеральної прокуратури підтверджують, що велика кількість незаконної зброї та вибухових предметів продовжує залишатися в обігу на території України.

При цьому звертає на себе увагу значне збільшення кількості використання вибухових речовин. Зокрема, в 2019 році **кількість вилучених вибухових речовин збільшилась в 6 разів в порівнянні з 2015 роком**.

Стабільною залишається тенденція використання нарізної та іншої вогнепальної зброї, а також гранат під час вчинення злочинів. На це вказують нижченаведені дані офіційної статистики Генеральної прокуратури України за 2015-2019 роки⁶.

Кількість вилучених в 2019 році мін за даними ГПУ є відносно невеликою, однак враховуючи нижче наведену інформацію про добровільну здачу цих вибухонебезпечних пристроїв (276 од.) можна стверджувати, що їх кількість у населення залишається значною.

За даними Генеральної Прокуратури кількість злочинів щодо незаконного виготовлення чи переробки зброї та вибухових пристроїв за 2014-2019 роки залишається стабільно високою⁷, незважаючи на постійні заходи з боку правоохоронних органів щодо викриття незаконних переробних цехів, вилучення такої зброї та акцій з добровільної її здачі.

Значну кількість випадків за 2019 рік було кваліфіковано правоохоронцями як незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами – **6204 злочини**.

Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем у 2019 році склало **95 кримінальних проваджень**.

4. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПО ЛІНІЇ ДОЗВІЛЬНОЇ СИСТЕМИ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ

Підрозділами Нацполіції відповідно до наказу МВС України № 622 від 21.08.1998⁸ ведеться щомісячний моніторинг показників зареєстрованої, вилученої, добровільно зданої зброї, а також її незаконного використання (Основні показники по лінії дозвільної системи).

Щодо надання дозволів та обліку зброї

Відповідно до цього наказу особа, що досягла відповідного віку (18,21,25 років для різних категорій зброї), має право отримати дозвіл на використання мисливської вогнепальної нарізної, мисливської гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї. Також окрему категорію складає так звана «нагородна зброя», що є відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя» і являє собою зброю вітчизняного або іноземного виробництва, у тому числі зброю невійськового призначення⁹. Зауважимо, що аналогічні заохочувальні відзнаки існують в СБУ, Міністерстві оборони, Управлінні державної охорони та інших органах спеціального призначення України.

На кожну особу, яка володіє вогнепальною мисливською, а також холодною, нагородною, пневматичною зброєю (крім відомчої зброї), пристроями, заводиться особова справа.

Згідно з наданою Нацполіцією для Центру інформації, проаналізовано основні показники по лінії дозвільної системи за 2018 рік та 11 місяців 2019 року (станом на останню доступну дату) і додатково підтверджено висновок про велику кількість зброї у населення.

Станом на кінець 2018 року в Україні налічувалось 678806 власників мисливської вогнепальної зброї, у яких обліковувалось 915123 одиниці зброї, серед якої 7060 одиниць нагородної зброї.

За 11 місяців 2019 року кількість власників мисливської вогнепальної зброї зросла до 685931 особи, за якими обліковувалось 935987 одиниць зброї, серед якої 7912 одиниць нагородної зброї (збільшення на 11%).

При цьому уповноваженими підрозділами Нацполіції тільки за 11 місяців 2019 року **видано в 2,5 рази більше дозволів** на придбання і зберігання зброї, ніж за весь 2018 рік: їх кількість зросла з 64054 до 157845.

Щодо незаконного обігу, вилучення та добровільної здачі зброї

Дані за 11 місяців 2019 року демонструють **збільшення майже вдвічі кількості зброї, вилученої з незаконного обігу**, а також збільшення в понад 3 рази **добровільно зданої зброї**.

Період	Вилучено				
	Зброї з незаконного обігу, всього	Автоматів	Карабінів, гвинтівків	Пістолетів,	Боєприпасів з незаконного обігу
2018	842	29	48	481	96259
11 місяців 2019	1750	46	109	807	201023

За повідомленням нацполіції у 2019 році всього вилучено 1868 одиниць вогнепальної зброї, з яких 81 одиниця – це кулемети і реактивні системи, 1934 гранати, 25 мін, 1832 одиниці боєприпасів та понад 162 тисячі патронів.

З усієї зброї, що зберігалась і була добровільно здана, 2/3 є зареєстрованою зброєю.

Період	Добровільно здано						
	Вогнепальної зброї, всього	Вогнепальної зброї, яка незаконно зберігалась	Автоматів, кулеметів	Карабінів, гвинтівків	Пістолетів, револьверів	Зареєстрованої зброї	Здано боєприпасів
2018	5058	1134	7	139	19	3924	16968
11 місяців 2019	16180	5426	149	932	204	10754	483633

Серед усіх показників найбільша різниця між даними 2018 та 2019 років зафіксована щодо кількості боєприпасів – як добровільно зданих, так і вилучених. Так, кількість добровільно зданих боєприпасів за 11 місяців 2019 року була в 28,5 разів більша, ніж за весь 2018 рік.

Про велику кількість зброї у населення свідчать і результати проведеного у жовтні 2019 року Національною поліцією **місячника здачі зброї**. Серед добровільно зданих - 1000 одиниць нарізної армійської зброї, 489 гранат, 846 снарядів, 276 мін, 43000 інших боєприпасів (детальна інформація буде наведена в наступних розділах).

Фактично ця кількість зброї може також розглядатись як нелегальна – в сукупності з тією, що встановлена нами за результатами цього моніторингу.

Звертають на себе увагу дані Нацполіції щодо **збільшення в 4 рази** кількості власників зареєстрованої зброї, які зловживають алкоголем, наркотиками і порушують громадський порядок (з 1065 до 4399 осіб). Окрім того, за 11 місяців 2019 року власниками зареєстрованої зброї скоєно майже **90 злочинів**, під час яких вбито **29 осіб** (у **2,5 разів** більше, ніж у 2018 році) і поранено **42 особи** (у **7 разів** більше, ніж у 2018 році).

5. КАТЕГОРІЇ ОСІБ, ЩО НЕЗАКОННО ВИКОРИСТОВУВАЛИ АБО ЗБЕРІГАЛИ ЗБРОЮ, ТА ПОСТРАЖДАЛИХ

Дані моніторингу дозволили провести категоризацію осіб, що незаконно використовували або зберігали зброю (суб'єкти). Категорії суб'єктів визначені таким чином, як вони були зазначені в повідомленнях Національної поліції про вчинені кримінальні правопорушення, а кількість випадків наведена за результатами обробки лише тих повідомлень за вересень – грудень 2019 року, де можна встановити категорію суб'єкта. Загальна кількість таких повідомлень – 154.

Так, найчисленніші випадки незаконного використання/зберігання зброї правоохоронцями фіксувались серед молоді (32 випадки), осіб, що застосовували зброю по відношенню до сусідів, знайомих (21). Також нерідко зброя незаконно застосовувалась перехожими (21), військовослужбовцями/учасниками АТО (16), водіями (14).

Що стосується військоволужбовців, то за даними ГПУ у 2019 році було зафіксовано 236 випадків викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин,

Категорії і кількість осіб, що використовували чи зберігали зброю (з ідентифікованих випадків)	Кількість випадків				
	вересень	жовтень	листопад	грудень	разом
військовослужбовці, учасники АТО	6	5	3	2	16
бойовики	3	2	0	1	6
водії	4	4	1	5	14
правоохоронці	2	2	2	1	7
мисливці	0	6	2	3	11
Молодь (18-25 р)	6	11	6	9	32
особи, що застосовували зброю по відношенню до членів своєї родини	2	7	7	5	21
ув'язнені	0	1	1	0	2
іноземці	4	2	3	4	13
безробітні	0	1	2	0	3
пенсіонери	0	4	3	2	9
службові особи підприємств, установ, організацій	0	1	0	1	2
особи, що застосовували зброю по відношенню до сусідів, знайомих	5	15	6	5	31
представники сфери послуг	0	0	0	1	1
діти, підлітки	1	2	3	1	7
перехожі	5	6	5	5	21
члени громадських формувань з охорони громадського порядку	1	1	0	0	2
фермери	0	1	0	0	1
підприємці	0	1	0	0	1
представники місцевої влади	1	1	0	0	2

засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (кримінальна відповідальність передбачена ст.410 Кримінального кодексу України).

Також за даними ГПУ учасниками АТО/ООС за 2019 рік всього вчинено **1131 кримінальне правопорушення**, переважна більшість цих осіб - **громадяни України 18-39 років без вищої освіти або мають**

професійно-технічну освіту, працездатні, але не працюють і не навчаються.

Інформація про випадки незаконного обігу та використання зброї серед військовослужбовців та учасників АТО/ООС міститься у тисячах судових рішень, в тому числі вироках у кримінальних справах, в Єдиному державному реєстрі судових рішень. За результатами аналізу таких рішень попередньо виявлені типові випадки незаконного обігу та за-

стосування зброї вказаною категорією осіб. Серед них: вивезення зброї з місць проходження військової служби^{10,11}, використання закріпленої за військовослужбовцями зброї для вирішення побутових конфліктів¹², в тому числі сімейних¹³, незаконне придбання зброї з походженням з зони АТО/ООС¹⁴, в тому числі з використанням службового становища¹⁵.

У 13 випадках незаконне використання зброї було виявлено серед іноземців. Такі особи мали громадянство РФ, країн Кавказького регіону, Молдови (Придністров'я) і найчастіше були організаторами або безпосередніми учасниками злочинних угруповань.

Категорії осіб, що постраждали визначені таким чином, як вони були вказані в повідомленнях Національної поліції про вчинені кримінальні правопорушення, а кількість випадків наведена за результатами обробки лише тих повідомлень за вересень – грудень 2019 року, де можна встановити категорію постраждалого. Загальна кількість таких повідомлень – 202.

Категорії і кількість осіб, які постраждали (вбиті, поранені, травмовані)	Кількість випадків				
	вересень	жовтень	листопад	грудень	разом
місцева влада	2	3	1	2	8
правоохоронці	6	2	2	3	13
члени родини	0	5	8	6	19
представники сфери послуг	4	6	5	7	22
мисливці	0	5	1	1	7
військовослужбовці, ветерани АТО	0	2	0	1	3
водії	2	3	0	3	8
сусіди, знайомі	4	10	7	4	25
діти та підлітки	1	2	1	0	4
фермери	1	1	0	1	3
молодь (18 - 25 років)	2	4	5	1	12
перехожі	1	3	0	7	11
іноземці	1	0	3	1	5
пенсіонери	0	1	1	2	4
підприємці	0	0	2	6	8
службові особи	1	0	1	0	2

16

Постраждалими від незаконного застосування зброї найчастіше стають сусіди та знайомі (25 випадків), представники сфери послуг (22), серед яких працівники пошти, АЗС, банківських установ, водії таксі, члени родини (19), правоохоронці (13), молодь (12) та звичайні перехожі.

Під час моніторингу також встановлено, що серед потерпілих є підприємці, представники місцевої влади, водії, а у періоди полювання – також мисливці.

Результатами моніторингу встановлено, що кожен 11 випадок незаконного використання зброї має летальне завершення, а в кожному 7 випадку потерпілий зазнає поранення. Так, з 548 випадків щонайменше 46 осіб загинуло та 75 осіб поранено.

6. ОБСТАВИНИ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ

Дані моніторингу за вересень-грудень 2019 року вказують на те, що найчастіше зброя вилучалася у випадках вчинення кримінальних правопорушень з обтяжуючими обставинами (як це передбачено статтею 67 Кримінального кодексу України).

Так, у 33% випадків, що були виявлені під час моніторингу правопорушення було вчинено:

- групами осіб, в тому числі злочинними організаціями – 90 випадків (17% від загальної кількості випадків)
- раніше судимими особами – 55 випадків (10% від загальної кількості випадків)
- особами в стані алкогольного сп'яніння – 38 випадків (7% від загальної кількості випадків)

Щодо інших обставин вчинення кримінальних правопорушень з використанням зброї встановлено закономірність її виявлення у осіб, що вживають **наркотичні та психотропні речовини** або займають ся Зіх збутом. Всього таких випадків – 73, що складає 14% від загальної кількості.

Окрім цього, за результатами моніторингу виявлена тенденція широкого використання зброї **в побутових конфліктах** – по відношенню до родичів, членів сім'ї, перехожих, відвідувачів закладів громадського харчування тощо. Так, **кожен 10 випадок** незаконного використання зброї фіксувався під час побутових конфліктів. При цьому під час побутових конфліктів використовується як зареєстрована зброя, на яку її власник має дозвіл, так і нелегальна зброя.

Результатами моніторингу також виявлено нові обставини застосування вибухових речовин та легкої зброї. Так, в вересні – грудні 2019 року зафіксовано **обстріли** в публічних місцях, обстріли або підкладення вибухівки на території домогосподарств, обстріли або підкладення вибухівки в автомобілі, а також обстріли торговельних приміщень. Найчастіше до таких дій вдаються у разі бізнес-конфліктів, конфліктів за професійною ознакою, помсти, суб'єктами таких протиправних дій виступають представ-

ники злочинних угруповань, нерідко серед них є і молодь. Всього виявлено **57 таких випадків**, що складає **11%** від загальної кількості проаналізованих повідомлень.

Новою та стійкою тенденцією використання зброї та вибухових речовин стало застосування вибухових речовин під час пограбування фінансових установ, зокрема, банків. Протягом 4 місяців було щонайменше 16 випадків підривів банкоматів.

Обставини використання зброї (вересень - грудень 2019)

Кожен 6-й випадок

Злочини, вчинені групою осіб, в тому числі злочинними організаціями

Кожен 7-й випадок

Особу поранено

Кожен 7-й випадок

Зброя і наркотики

Кожен 9-й випадок

Обстріл домогосподарства, автомобіля, в публічному місці, торговельного приміщення

Кожен 10-й випадок

Злочини вчинено раніше судимими особами

Кожен 10-й випадок

Використання зброї під час побутового конфлікту

Кожен 11-й випадок

Особу вбито

7. СТАН БЕЗПЕКИ НАСЕЛЕННЯ ТА РІВЕНЬ ДОВІРИ ДО ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ (ЗА ДАНИМИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Ситуація зі збільшенням кількості зброї в нелегальному обігу **прямо впливає на рівень відчуття безпеки в громадах** та рівень **довіри до державних інституцій** в питаннях забезпечення особистої та колективної безпеки. Кількість випадків, пов'язаних з незаконним обігом зброї та обставини її незаконного використання також дають розуміння про **ефективність/неефективність роботи** органів влади, зокрема Національної поліції, Служби безпеки, що як наслідок формує рівень довіри до цих інституцій.

Такий висновок корелюється з результатами соціальних досліджень, які проводились в 2019 році національними та міжнародними організаціями.

18

Так, за результатами соціологічного дослідження «Підсумки-2019: громадська думка», проведеного соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з 13 по 18 грудня 2019 року, під час якого було опитано 2017 респондентів встановлено, що майже порівну ділиться довіра і недовіра до таких інституцій, як Національна поліція, Патрульна поліція, і Служба безпеки України. **Національній поліції України не довіряють і довіряють в рівній кількості 45% респондентів, а Патрульній поліції довіряють 45% респондентів і 44 % - не довіряють. Службі безпеки України довіряють 42% опитаних проти 45%, які не довіряють цій державній інституції**¹⁶.

Значна кількість незаконної зброї та зміни характеру злочинів на більш небезпечний істотно вплинули за останній рік на **рівень особистої безпеки українців**.

Так, показовим є те, що за даними загальнонаціонального дослідження SCORE Index 2019¹⁷, українці оцінили рівень своєї особистої (фізичної) безпеки на **4.2-4.9 балів з 10**, що є достатньо низьким показником та свідчить про відчуття незахищеності в громадах. При цьому у 2018 році за даними аналогічного дослідження¹⁸ цей показник був вищим і складав **5.5 балів з 10**.

Зниження оцінки рівня безпеки безпосередньо співвідноситься і з оцінкою українцями рівня злочинності, про що свідчать результати зазначеного соціологічного дослідження «Підсумки-2019: громадська думка». Зокрема, **82,7% опитаних вважає, що ситуація зі злочинністю в Україні змінилась на гірше або не змінилась**, і лише 7,7% респондентів вважає, що ситуація зі злочинністю змінилась на краще.

При цьому, більшість опитаних не бачать перспектив для зміни ситуації і в поточному році. Так, 53,4% респондентів вважають, що в 2020 році рівень злочинності не знизиться¹⁹.

В цілому соціологічні дослідження показали, що у сфері безпеки та у визначенні рівня довіри до правоохоронних органів в балансі відповідей переважають негативні тенденції

8. ВИБІРКОВІ ДАНІ ЩОМІСЯЧНОГО МОНІТОРИНГУ НЕЛЕГАЛЬНОГО ОБІГУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ

8.1. ВЕРЕСЕНЬ 2019

Кількість повідомлень про випадки незаконного поводження зі зброєю - **92 випадки** (використання, зберігання, збут, схрон), з них:

- ✓ ідентифіковано типи та/або кількість зброї **89 випадків**
- ? не ідентифіковано типи та кількість зброї **3 випадки**

Території, де виявлено найбільшу кількість випадків незаконного поводження зі зброєю:
Одеська область (16 епізодів), Донецька область (13), Харківська область (8), Дніпропетровська область (7), Київська область (5), м. Київ (5).

Місце виявлення зброї (кількість випадків):
публічне місце – 45 випадків, дім – 43 випадки, автомобіль – 4 випадки.

Категорії і кількість осіб, що використовували чи зберігали зброю (кількість випадків):

молодь (6), сусіди, знайомі (5), особи, що використовували зброю по відношенню до членів родини (2), перехожі (5), військовослужбовці, учасники АТО (6), водії (4), іноземці (4), правоохоронці (2).

19

Співвідношення різних категорій випадків	Кількість випадків
використання зброї	29
зберігання зброї	48
погрози зброєю	1
викрадення і збут зброї	5
схрон	9

Види зброї	Кількість
перероблений пістолет	4
гвинтівка	5
автомат	6
пістолет, револьвер	50
мисливська зброя	16
гранати	75
корпус гранати	8
міни різного типу	3
підривники до мін	30
запали до гранат	39
тротиллові шашки та детонатори	57
кулемет	4
гранатомет	4
гранатометні постріли, частини пострілів	5
пневматичний зброя	2
травматичний пістолет	9
саморобний вогнепальний пристрій	1
саморобні або неідентифіковані вибухові пристрої	3
патрони(набої)	8861
комплектуючі частини (затвори, магазини, стволи, глушники тощо)	21
неідентифікована стрілецька зброя	4

Категорії постраждалих (кількість випадків):
сусіди, знайомі (4), у сфері послуг (4), правоохоронці (6), водії (2), молодь (2), представники місцевої влади (2).

Загиблі - 5 осіб
Поранені - 8 осіб

Обставини злочинної діяльності	Кількість випадків вересень
зброя та наркотики	14
обстріл автомобіля/підкладення вибухівки	2
сфера послуг	4
виробництво і збут зброї	5
підрив банкомату	2
професійна діяльність (помста, зловживання владою)	1
розбої, грабежі, крадіжки, напади	4
самогубство	1
побутовий конфлікт	8
обстріл домогосподарств/підкладення вибухівки	6

РЕЗОНАНСНІ ВИПАДКИ, ЩО МАЛИ МІСЦЕ У ВЕРЕСНІ 2019 РОКУ

8.1.1. ЗБРОЯ ТА НАРКОТИКИ

Найбільше випадків незаконного зберігання зброї у вересні зафіксовано серед осіб, які так чи інакше пов'язані із розповсюдженням наркотичних, психотропних засобів або вирощуванням заборонених рослин: маку та коноплі.

Ймовірно, шляхом використання зброї останні забезпечують власну безпеку. Враховуючи, що моніторинг проводився у вересні в період так званого «збору врожаю» рослин, що належать до категорії наркотичних засобів рослинного походження, дослідженням зафіксовано низку випадків, де правоохоронні органи вилучають у затриманих осіб наркотики та зброю.

Фото з сайту Національної поліції України

Наприклад, 5 вересня на Житомирщині правоохоронці у ході санкціонованого обшуку виявили у помешканні 49-ти річного чоловіка незареєстровану зброю, патрони, посів конопель та уже висушений канабіс²⁰. Схожа ситуація мала місце на Київщині. Під час обшуку в оселі 42-річного чоловіка було виявлено та вилучено близько 100 грам амфетаміну, зброю та набой до неї²¹. Ще декілька випадків зафіксовано в Одеській області: у ході обшуку у будинку поліцейські виявили пістолет з ознаками переробки, висушену рослинну речовину, а на присадибній ділянці - насадження конопель²². Наприкінці вересня правоохоронці Херсонщини під час обшуку у помешканні виявили обладнане під лабораторію приміщення для виготовлення дезоморфіну (силь-

нодіючий наркотичний засіб), саморобний вогнепальний пристрій, травматичний пістолет у розібраному стані та 18 набой до нього²³.

Загалом подібні випадки мали місце у Донецькій²⁴, Житомирській²⁵, Миколаївській²⁶, Київській, Одеській, Львівській²⁷, Херсонській та Запорізькій²⁸ областях. Також зафіксовані випадки обміну наркотиків на зброю. На Одещині 36-річний військовослужбовець був затриманий правоохоронцями під час обміну 100 грамів наркотичної речовини на десять пістолетів «Макарова»²⁹.

8.1.2. ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ КОЛИШНІМИ УЧАСНИКАМИ АТО/ООС

Військовослужбовці та учасники АТО/ООС через існуючі психологічні проблеми, посттравматичний синдром, спричинений участю в бойових діях на сході України, нерідко вдаються до використання зброї у ході вирішення своїх проблем.

Так, 18 вересня Олексій Белько, ветеран АТО, викazuвав погрози підірвати міст «Метро» у м. Києві, що призвело до тимчасового блокування через нього руху автотранспорту та потягів метро. Для запобігання людським жертвам було перекрито міст «Метро», закрито станцію метрополітену «Дніпро». Згодом О.Белька затримали спецпідрозділи «Корд» та «Альфа». При ньому не знайшли вибухівку, проте виявили пневматичний пістолет, мисливську рушницю та мисливську нарізну гвинтівку³⁰. Ця подія окрім іншого продемонструвала стан захисту критичної інфраструктури, здатність місцевої влади та правоохоронних органів реагувати на кризові ситуації у місті.

8.1.3. ПРИДБАННЯ ЗБРОЇ, ВИБУХОВИХ МАТЕРІАЛІВ ЧЕРЕЗ ІНТЕРНЕТ

У вересні зафіксовано декілька випадків, коли затримані правоохоронними органами особи зазначали, що зброю замовили через мережу інтернет з метою особистого захисту^{31,32}. Такі випадки мали місце в Одеській та Донецькій областях.

8.1.4. ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ ПІД ЧАС КОНФЛІКТІВ

Використання зброї стає інструментом вирішення конфліктів і суперечок. У Запорізькій області біля входу в будівлю селищної ради впритул розстріляли з автомата заступника голови об'єднаної територіальної громади. Потім зловмисник здійснив ще кілька пострілів впритул, коли чоловік вже лежав на землі³³.

У Миколаївській області 48-річний чоловік розстріляв відразу трьох колег по роботі через неприязні стосунки. За інформацією правоохоронних органів, затриманий раніше вже потрапляв у поле зору поліції через випадки, пов'язані з незаконним обігом зброї³⁴.

Суперечки між сусідами та з представниками сфери послуг, сварки на дорогах можуть закінчитися кульовим пораненням³⁵. У вересні було зафіксовано 8 побутових конфліктів, у ході яких використовувалася зброя.

Так, 5 вересня за підозрою у замаху на вбивство 73-річної жінки - працівники Лівобережного відділення поліції, затримали 69-річного жителя м. Вінниця. Чоловік під час побутового конфлікту здійснив постріл з пістолета в бік сусідки, внаслідок чого вона отримала тілесні ушкодження та була госпіталізована до лікарні.

8.1.5. ПІДРИВ БАНКОМАТІВ ТА ВІДДІЛЕНЬ БАНКІВ

Досить часто зловмисники використовують різні вибухові пристрої, аби отримати грошові кошти. У Харківській області у вересні зафіксовано відразу кілька випадків, коли правопорушники намагалися підірвати банкомати³⁶.

Фото з сайту Національної поліції в Харківській обл.

Для прикладу, 23 вересня на вулиці Клочківській у Харкові мав місце підриг банкомату. Слідчим відкрито кримінальне провадження за ч. 2 ст. 194 (умисне знищення або пошкодження майна). Інша подія сталася 6 вересня у селищі Слобожанське Харківської області. Про подію повідомила співробітниця магазину. З метою заволодіння коштами зловмисники розбили скло на вікні крамниці та підірвали банкомат, розташований усередині.

8.1.6. ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ, ЯК ВИД НЕБЕЗПЕКИ

За даними моніторингу у вересні виявлено щонайменше **8 місць зберігання** – схронів зі зброєю. Так, на Сумщині виявлено схрон, з якого правоохоронці вилучили 14 гранат, 2 гранатометні постріли ВОГ, 25 запалів УЗРГМ, 10 детонуючих шнурів із запалами, 16 детонуючих капсулів, дев'ять тротильових шашок та сім порохових зарядів до артилерійських боєприпасів. За даними спецслужби, засоби ураження планувались до використання зловмисниками для підготовки та вчинення злочинів екстремістського характеру, спрямованих на дестабілізацію суспільно-політичної ситуації в регіоні. Мешканця області, причетного до зберігання зброї, затримано³⁷.

На Донеччині місцевий житель повідомив поліцейських про незвичну знахідку: 10 гранат, понад тисячу набойів, 6 тротильових шашок та детонатори знаходилися у сумці, залишеній на вулиці на околиці міста³⁸.

8.1.7. ЗБРОЯ У ПЕРЕХОЖИХ

В середмісті міста Покрова Дніпропетровської області правоохоронці вилучили у чоловіка, що розпивав пиво в громадському місці, гранату РГД. Чоловік тримав її у кишені штанів³⁹. І знову на Дніпропетровщині, тільки цього разу у Кривому Розі чоловік розгулював із гранатою та пістолетом. Про чоловіка, яких зберігав при собі заборонені предмети, правоохоронцям повідомили перехожі - вони побачили у нього зброю, коли той перебував в одному з супермаркетів⁴⁰.

8. ВИБІРКОВІ ДАНІ ЩОМІСЯЧНОГО МОНІТОРИНГУ НЕЛЕГАЛЬНОГО ОБІГУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ

8.2. ЖОВТЕНЬ 2019

Кількість повідомлень про випадки незаконного поводження зі зброєю - 180 випадків (використання, зберігання, збут, схрон), з них:

- ✓ ідентифіковано типи та/або кількість зброї **171 випадків**
- ? не ідентифіковано типи та кількість зброї **9 випадків**

Території, де виявлено найбільшу кількість випадків незаконного поводження зі зброєю: Дніпропетровська область (18 епізодів), Київська область (16), м. Київ (14), Запорізька область (12), Волинська область (10), Львівська область (9).

Місце виявлення зброї (кількість випадків): публічне місце – 80 випадків, дім – 82 випадки, автомобіль – 16 випадків.

Категорії і кількість осіб, що використовували чи зберігали зброю (кількість випадків):

молодь (11); сусіди, знайомі (15); особи, що використовували зброю по відношенню до членів родини (7); мисливці (6), перехожі (6); військовослужбовці та учасники АТО (5).

22

Співвідношення різних категорій випадків	Кількість випадків
використання зброї	74
зберігання зброї	72
погрози зброєю	11
викрадення і збут зброї	6
схрон	17

Види зброї	Кількість
перероблений пістолет	0
гвинтівка	7
автомат	3
пістолет, револьвер	80
мисливська зброя	27
гранати	216
корпус гранати	14
міни різного типу	2
підрильники до мін	7
запали до гранат	54
тротилові шашки та детонатори	51
кулемет	4
гранатомет	22
гранатометні постріли, частини пострілів	150
пневматичний зброя	13
травматичний пістолет	17
саморобний вогнепальний пристрій	6
саморобні або неідентифіковані вибухові пристрої	14
патрони(набої)	17869
комплектуючі частини (затвори, магазини, стволи, глушники тощо)	54
неідентифікована стрілецька зброя	4

Категорії постраждалих (кількість випадків):

сусіди, знайомі (10), у сфері послуг (6), мисливці (5), члени родини (5) молодь (4).

Загиблі - 20 осіб

Поранені - 22 особи

Обставини злочинної діяльності	Кількість випадків жовтень
зброя та наркотики	16
обстріл автомобіля/підкладення вибухівки	5
сфера послуг	7
виробництво і збут зброї	3
підлив банкомату	5
професійна діяльність (помста, зловживання владою)	5
розбої, грабежі, крадіжки, напади	5
самогубство	3
побутовий конфлікт	17
обстріл домогосподарств/підкладення вибухівки	1

ДОБРОВІЛЬНА ЗДАЧА ЗБРОЇ

З 1 по 31 жовтня Нацполіцією проведено місячник добровільної здачі зброї, боєприпасів та вибухівки. За період проведення заходу до підрозділів поліції населенням добровільно здано 7725 одиниць зброї. Зокрема, це нарізна зброя армійських зразків (понад 1000 одиниць), нарізна мисливська (553), гладкоствольна мисливська (4910), холодна (723) та саморобна (204).

Окрім того, громадяни здали 367,6 тисячі боєприпасів до різної зброї, а також вибухових матеріалів та пристроїв. Серед зданих вибухонебезпечних предметів – 489 гранат, 846 снарядів, 190 запалів, 276 мін та 13 вибухових пристроїв⁴¹.

Добровільна здача зброї в жовтні (за даними Нацполіції)	Кількість одиниць
нарізна армійська	1000
нарізна мисливська	553
гладкоствольна мисливська	4910
саморобна зброя	204
гранати	489
снаряди	846
запали	190
міни	276
вибухові пристрої	13

На офіційних сайтах обласних управлінь Національної поліції протягом жовтня здійснювалося інформування про види та кількість зданої зброї у ході проведення «місячника зброї».

РЕЗОНАНСНІ ВИПАДКИ, ЩО МАЛИ МІСЦЕ В ЖОВТНІ 2019 РОКУ

8.2.1. НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ ГРУПАМИ ОСІБ

Все частіше учасниками подій, у яких застосовується зброя, стають групи осіб. Протягом жовтня під час моніторингу зафіксовано 30 таких випадків. Резонансною подією стала перестрілка в Харкові, яка мала місце 25 жовтня біля супер-маркету «Восторг». За первинною інформацією, двоє невідомих осіб здійснили постріли зі зброї у двох чоловіків. Один з них помер по дорозі у лікарню, іншому медики надали необхідну допомогу. Неподалік від місця злочину були виявлені пістолет-кулемет, пістолет із глушником. У одного із нападників ще залишалися чотири бойові гранати та пістолет⁴². Під час переслідування поліцією один із учасників злочинного угруповання підірвав себе гранатою. Встановлено, що він – раніше судимий житель м. Горлівка, Донецької області.

5 жовтня, у Києві іноземні громадяни відкрили вогонь по перехожим, після чого покинули місце злочину⁴³. 17 жовтня, у Дніпрі на вулиці Набережна Заводська четверо невідомих обстріляли автомобіль «Мерседес». Водій, 1992 року народження, від отриманого вогнепального поранення загинув на місці⁴⁴.

На Київщині невідомі особи здійснили постріли у водія легкового, після чого зникли у невідомому

напрямку на транспортному засобі. Передувала цьому інциденту дорожньо-транспортна пригода. Автомобіль, що рухався назустріч, скоїв зіткнення з легковиком потерпілого, після чого невідомі відкрили вогонь. Поліцейські затримали організатора та двох учасників нападу. Замовником та організатором вбивства виявився 38-річний житель Києва, приватний підприємець. Як з'ясувалось, мотивом злочину стали неприємні особисті стосунки з потерпілим. Виконавець - 41-річний іноземець, під час його обшуку правоохоронці виявили та вилучили пістолет «ТТ» з магазином, 60 набоїв різного калібру, глушник та три запасні стволи⁴⁵.

Подібні випадки, коли суб'єктами злочинів була озброєна група осіб, зафіксовані в Київській, Запорізькій, Рівненській, Кіровоградській, Одеській, Львівській, Сумській та Чернівецькій областях.

8.2.2. ПОБУТОВІ КОНФЛІКТИ. НЕЗАКОННЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ ОСОБАМИ В СТАНІ АЛКОГОЛЬНОГО СП'ЯНІННЯ

Суб'єктів, які частіше використовують зброю, рідше – погрожують зброєю/ чи зберігають її, виявляли в стані алкогольного сп'яніння. У жовтні у ході моніторингу зафіксовано **24 випадки**, в яких особи, що використовували зброю перебували в стані алкогольного сп'яніння. Так, 24.10.2019, на Хмельниччині, в селі Завалля, Кам'янець-Подільського району,

40-річний чоловік у стані алкогольного сп'яніння з мисливської рушниці застрелив своїх 66-річного тестя та 65-річну тещу, поранив 8-річну доньку та намагався закінчити життя самогубством, здійснивши постріл собі в обличчя⁴⁶.

Подібні випадки, коли суб'єкти перебували у стані алкогольного сп'яніння, зафіксовані в Київській, Івано-Франківській, Сумській, Львівській, Кіровоградській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Черкаській та Чернігівській областях.

8.2.3. ЗБРОЯ ТА НАРКОТИКИ

Під час моніторингу було зафіксовано **15 випадків**, коли у ході обшуків разом з наркотиками правоохоронці знаходили зброю або навпаки.

Так, на Дніпропетровщині в учасників організованої злочинної групи поліцейські виявили партію наркотиків на суму понад 2,2 млн. гривень. Під час обшуків за участі спецпідрозділу «КОРД» у затриманих також вилучили 200 гр. пластиду, гранату РГД-5 та стартовий пістолет з набоями⁴⁷.

Фото з сайту Національної поліції України

Четверо жителів Чернівецької області, віком від 39 до 59 років, виготовляли та збували на території Буковини важкі наркотики: канабіс, амфетамін і кокаїн, а також торгували вогнепальною зброєю, вибуховими речовинами та боєприпасами⁴⁸.

31 жовтня у Харківській області поліція вилучила у колишнього правоохоронця понад 40 кг коноплі та зброю. «Ринкова» вартість вилучених наркотичних речовин - понад мільйон гривень. На зброю та бо-

єприпаси, які також знайшли при обшуку, колишній міліціонер спеціального дозволу не мав⁴⁹.

Подібні випадки, коли обставиною події був обшук та виявлення зброї та наркотиків одночасно, були зафіксовані у Київській, Львівській, Запорізькій, Кіровоградській, Херсонській, Одеській, Чернівецькій, Харківській та Миколаївській областях.

8.2.4. ЗБРОЯ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Під час моніторингу у жовтні було виявлено **11 подій**, суб'єктами яких була молодь (особи віком 18-25 років), серед них також 2 події з суб'єктами-підлітками (14-18 років). Так, 13 жовтня на Житомирщині 15-річний підліток під час гри випадково вистрілив своєю 13-річному товаришу в обличчя з пневматичної гвинтівки, поранивши йому ліве око. Виявилося, що зброя належала дядькові хлопця, який скоїв постріл. Внаслідок інциденту потерпілий отримав тяжке поранення лівого ока⁵⁰.

У Рівненській області троє осіб (21, 22 та 24 роки) заїхали на автомобілях на територію фермерського господарства і зі зброєю в руках почали погрожувати фермеру та трьом його працівникам фізичною розправою. Подія сталась невдовзі після збору фермером врожаю – близько 40 тон сої, який було завантажено у два орендовані вантажні автомобілі «Renault Magnum». Зловмисники наказали водіям вантажівок їхати в напрямку автодороги «Київ-Чоп»⁵¹.

Двоє жителів Одещини (20 і 22 роки) вчиняли розбійні напади на АЗС та магазини. Доки один із зловмисників підходив до касира і, погрожуючи пістолетом, вимагав виручку, другий залишався за кермом, аби бути наготові тікати зі спільником та з грошима⁵².

Інші випадки, у яких суб'єктами подій зі зброєю була молодь та підлітки були зафіксовані в Київській, Вінницькій, Волинській, Рівненській, Чернігівській, Івано-Франківській, Полтавській, Дніпропетровській, Кіровоградській та Миколаївській областях.

8.2.5. ЗБРОЯ, ПРИВЕЗЕНА ЗІ СХОДУ УКРАЇНИ

У жовтні зафіксовано **7 випадків**, у яких була задіяна зброя, що привезена зі сходу України – з зони проведення Операції об'єднаних Сил (ООС). Важливо зазначити, що зброю зі сходу привозять у великій кількості.

Так, у 36-річного киянина вдома і в гаражі поліцейські виявили та вилучили тубус реактивного протитанкового гранатомета РПГ-22, близько 300 грамів пластиду, чотири запали УЗРГМ-2, а також понад 1000 набоїв різного калібру⁵³.

Фото з сайту Національної поліції України

Житель одного із сіл Черкащини зберігав у своєму помешканні велику кількість боєприпасів: три гранати Ф-1, дві гранати РГД-5, запали до гранат УЗРГМ, сім сигнальних ракет, протитанкову кумулятивну гранату РКГ-3, сигнальну міну, вибуховий пакет, димову шашку та набої калібру 7,62 мм. Виявлені предмети мають походження із зони ООС⁵⁴.

У Львівській області правоохоронці не дозволили 45-річному місцевому мешканцю підірвати власний будинок, в якому проживав разом зі сім'єю. У чоловіка вилучили гранату РГД-5, запал до неї та димову шашку, які привіз з зони проведення ООС. Цей чоловік проходив військову службу у 24-ій механізованій бригаді, приїхав з зони проведення ООС у відпустку додому. За повідомленнями сусідів часто перебував у стані алкогольного сп'яніння, через що з дружиною виникають конфлікти.

8.2.6. ПІДРИВ БАНКОМАТІВ ТА ВІДДІЛЕНЬ БАНКІВ

У жовтні продовжився тренд щодо **підриву банкоматів** – під час моніторингу зафіксовано 5 випадків таких підривів. Наприклад, вночі, 12.10.2019, у Дніпропетровській області в селі Миколаївка Новомосковського району був підірваний банкомат «Креді Агріколь банку». Зловмисники погрозували охоронцю установи зброєю та викрали гроші⁵⁵. **Подібні випадки були зафіксовані в Запорізькій, Київській та Харківській областях.**

8.2.7. КОНТРАБАНДА ТА ЗБУТ ЗБРОЇ

Не зважаючи на те, що у загальному випадку в Україні контрабанда не є кримінально караним діянням, контрабанда зброї є виключенням та передбачає відповідальність, встановлену статтею 201 Кримінального кодексу України.

Фото з сайту СБУ

У жовтні в рамках моніторингу зафіксовано протиправне ввезення із-за кордону складових частин озброєння. Так, СБУ встановлено, що менеджмент одного з українських приватних підприємств, яке спеціалізується на розробці зброї, налагодив схему протиправного ввезення із-за кордону складових частин бойового автоматичного озброєння. Для безперешкодного розмитнення товару його ввозили під виглядом зброї нелетальної дії. У подальшому на потужностях підприємства збирали та поштовали зброю на вітчизняні ринки і за кордон під

виглядом спортивної. Під час проведення спецоперації правоохоронці вилучили на одному з митних постів Київської області партію комплектуючих для виготовлення понад 150 одиниць озброєння. В ході санкціонованих обшуків за місцями проживання фігурантів провадження та офісу підприємства слідчі СБУ вилучили ще понад 30 пістолетів, пістолет-кулемет, гвинтівки, підствольні гранатомети та гранати. Також виявлено майже 3 тисячі боєприпасів до стрілецької та іншої зброї військового призначення, а також фінансову документацію, що підтверджує підписання контрактів на поставки озброєння за кордон⁵⁶.

8.2.8. СЕЗОН ПОЛЮВАННЯ

В Закарпатській, Одеській, Рівненській та Хмельницькій областях були зафіксовані вбивства і поранення мисливців під час полювання. Події були зафіксовані в розпал сезону полювання.

Так, У Білгород-Дністровському районі Одеської області під час полювання було поранено киянина. На Рівненщині 51-річний львівський бізнесмен на полюванні поцілив вистрелив з гвинтівки у товариша. Результати моніторингу засвідчили, що такий тип подій був актуальним для жовтня, оскільки на цей період припадав розпал сезону полювання.

8. ВИБІРКОВІ ДАНІ ЩОМІСЯЧНОГО МОНІТОРИНГУ НЕЛЕГАЛЬНОГО ОБІГУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ

8.3. ЛИСТОПАД 2019

Кількість повідомлень про випадки незаконного поводження

зі зброєю - **145 випадків** (використання, зберігання, збут, схрон), з них:

✓ ідентифіковано типи та/або кількість зброї **142 випадків**

? не ідентифіковано типи та кількість зброї **3 випадки**

Території, де виявлено найбільшу кількість випадків незаконного поводження зі зброєю:
Дніпропетровська область (15 епізодів), Одеська область (15), Київська область (12), м. Київ (10), Донецька область (10), Рівненська область (8).

Місце виявлення зброї (кількість випадків):
помешкання – 66 випадків, публічне місце – 61 випадок, автомобіль – 18 випадків

Категорії і кількість осіб, що використовували чи зберігали зброю (кількість випадків):

члени родини (7), молодь (6), сусіди, знайомі (6), перехожі (5), військовослужбовці, учасники АТО (3), іноземці (3), пенсіонери (3), мисливці (6), перехожі (6), діти/підлітки (3).

Співвідношення різних категорій випадків	Кількість випадків
використання зброї	53
зберігання зброї	69
погрози зброєю	10
викрадення і збут зброї	7
Схрон	8

Види зброї	Кількість
перероблений пістолет	7
гвинтівка	5
автомат	7
пістолет, револьвер	50
мисливська зброя	52
гранати	83
корпус гранати	8
міни різного типу	1
підрильники до мін	5
запали до гранат	34
тротиллові шашки та детонатори	30
кулемет	1
гранатомет	24
гранатометні постріли, частини пострілів	30
пневматичний зброя	13
травматичний пістолет	9
саморобний вогнепальний пристрій	0
саморобні або неідентифіковані вибухові пристрої	8
патрони(набої)	25138
комплектуючі частини (затвори, магазини, стволи, глушники тощо)	11
неідентифікована стрілецька зброя	2

Категорії постраждалих (кількість випадків):

члени родини (8), сусіди і знайомі (7), у сфері послуг (5), молодь (5), іноземці (3).

Загиблі - 13 осіб

Поранені - 24 особи

Обставини злочинної діяльності	Кількість випадків листопад
зброя та наркотики	21
обстріл автомобіля/підкладення вибухівки	4
сфера послуг	9
виробництво і збут зброї	6
підриб банкомату	1
професійна діяльність (помста, зловживання владою)	5
розбої, грабежі, крадіжки, напади	4
самогубство	7
побутовий конфлікт	2
обстріл домогосподарств/підкладення вибухівки	2

РЕЗОНАНСНІ ВИПАДКИ, ЩО МАЛИ МІСЦЕ У ЛИСТОПАДІ 2019 РОКУ

8.3.1. ОБСТРІЛ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ

За наявною інформацією у Тернополі та Києві у листопаді було обстріляно зі зброї громадський транспорт під час перевезення пасажирів. Так, 8 листопада у Тернополі невідомі вистрілили в тролейбус, що прямував з людьми по маршруту №8⁵⁷. Після цього зловмисники на автомобілі BMW покинули місце події. В ніч з 31 жовтня на 1 листопада у Києві невідомі обстріляли швидкісний трамвай⁵⁸. До того ж у Львові невідомі обстріляли сміттевоз⁵⁹. Внаслідок інцидентів жертв і постраждалих не було.

Фото: facebook.com/Дмитрий_Левченко

8.3.2. ОБСТРІЛ АВТОМОБІЛІВ

Почастішали випадки обстрілів автомобілів або підкладення в них вибухівки. Так, у Харківській області неподалік села обстріляно автомобіль місцевого активіста⁶⁰. У Харкові поблизу житлового будинку вибухнув автомобіль Toyota Camry, що належав адвокату і колишньому працівнику прокуратури Харківської області⁶¹. Власник автомобіля заявив, що підриз пов'язаний з його професійною діяльністю, і раніше він вже отримував погрози. Аналогічний випадок мав місце в Херсонській області⁶². У Кривому Розі у стані алкогольного сп'яніння зловмисник зробив понад 20 пострілів по автомобілю. Після цього нападник забарикадувався у будинку⁶³.

8.3.3. ЗБРОЯ ТА ІНОЗЕМЦІ

Випадки зберігання зброї іноземними громадянами мали місце також у листопаді. Так, в Києві поліцейські зупинили іноземця для перевірки документів. Як виявилось, особа мала при собі пістолет з ознаками переробки та наркотики⁶⁴. В Одесі поліцейські затримали перехожого, яким виявився іноземець – він переносив в пакеті чотири пістолети⁶⁵.

У Харкові увечері поранено 30-річного азербайджанця, якого з стріляними ранами живота, передпліччя та ноги доставлено до лікарні. Особою, що вчинила постріли був також громадянин Азербайджану. Конфлікт мав масовий характер – поліція затримала 14 осіб – студентів різних закладів вищої освіти.

Того ж дня у Харкові неподалік станції метро «Студентська» стрілянину влаштували громадяни арабських країн. Її результатом стало поранення одного з іноземців⁶⁶.

8.3.4. НЕЗАКОННИЙ ЗБУТ ЗБРОЇ: ПОШТА, ІНТЕРНЕТ, ЕКСПРЕС-ДОСТАВКА

Часто зловмисники використовують поштові відправлення та мережу Інтернет для організації незаконного збуту зброї. У листопаді за результатами моніторингу такі випадки були зафіксовані у Дніпропетровській та Донецькій областях.

6 листопада у відділенні пошти затримали меш-

Фото з сайту Національної поліції у Дніпропетровській області

канця Дніпропетровської області під час відправки замовнику 7 упаковок з набоями. Оголошення про продаж патронів він розміщував в мережі Інтернет. Загалом у чоловіка вилучили 350 набоїв калібром 5,6 мм⁶⁷.

На Донеччині під час перевірки посилок у відділенні експрес-доставки поліцейські виявили 9 гранат з запалами, 5 підричників та понад 200 патронів. Власником боєприпасів виявився 36-річний житель Полтавської області⁶⁸.

8.3.5. НЕЗАКОННИЙ ОБІГ І ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ ГРУПАМИ ОСІБ

В рамках моніторингу у листопаді було зафіксовано 23 випадки застосування зброї під час вчинення злочинів групами осіб. Часто серед них є стійкі злочинні організації.

Так, ввечері 17 листопада житомирські прикордонники затримали чотирьох громадян України на двох високопрохідних автомобілях, які намагалися порушити режим та незаконно потрапити до зони відчуження.

В автомобілях перебували жителі Дніпропетров-

ської і Львівської областей та міста Києва. В салонах автомобілів під час огляду було виявлено чотири одиниці нарізної зброї різних калібрів та одна гладкоствольна рушниця 22 калібру з боєприпасами до них⁶⁹.

Ще один випадок незаконного заволодіння зброєю стався на Харківщині. 12 листопада у м. Куп'янськ групою осіб було пограбовано магазин зброї, з якого зловмисники винесли чотири пневматичні гвинтівки, дев'ять ножів, сім сюрікенів, чотири біноклі та один монокуляр⁷⁰.

У Закарпатській області Служба безпеки України затримала угруповання, члени якого систематично вимагали в бізнесменів гроші, а за відмову - підпалювали автомобілі підприємців або обстрілювали із гранатометів їхні торговельні точки. Угруповання очолював мешканець Мукачева, який раніше був засуджений за скоєння тяжких та особливо тяжких злочинів. Під час обшуків в автомобілях членів угруповання правоохоронці вилучили пістолети, мисливський карабін, рушницю, набої різного калібру, мобільні телефони та інші докази незаконної діяльності⁷¹.

4 листопада на автотрасі Одеса — Київ, стався розбійний напад на бізнесменів, які везли до Одеси 12 млн.грн. готівкою і планували витратити їх на придбання різних товарів. Під час зупинки біля кафе до них під'їхав мікроавтобус, в якому була група осіб у камуфляжній формі та балаклавах. Погрожуючи зброєю та стріляючи в повітря, нападники забрали гроші, порізали шини авто, після чого зникли⁷².

Загалом в листопаді злочини вчинені групами осіб мали місце в м.Києві, Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій,Київській,Кіровоградській,Луганській, Львівській, Черкаській, Сумській, Миколаївській, Одеській, Рівненській та Харківській областях.

8.3.6. ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ

Фото з сайту: <https://zhitomir-online.com/>

СФЕРИ ПОСЛУГ

Часто від неправомірного використання зброї по-терпілими стають представники сфери послуг. Наприклад, представники фінансової установи прийшли за місцем мешкання киянина з метою перевірки майна, яке стало власністю банку з причин невиклати кредиту. Однак боржник дістав травматичний пістолет та здійснив два постріли, влучивши одному з чоловіків у ногу⁷³. Аналогічний випадок стався в Миколаївській області⁷⁴. Окрім того, такі випадки, де постраждалими ставали представники сфери послуг мали місце в Київській та Черкаській областях.

8.3.7. ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ КОЛИШНІМИ УЧАСНИКАМИ АТО/ООС, ПРАВООХОРОНЦЯМИ

Моніторинг показав, що зброя часто перебуває в незаконному обігу або може бути неправомірно використана правоохоронцями (у тому числі колишніх), військовими та учасниками АТО/ООС. У листопаді було зафіксовано 5 таких випадків – в Харківській, Івано-Франківській, Миколаївській, Київській та Рівненській областях.

У листопаді зафіксовано, що військовослужбовець

одного з підрозділів, дислокованих на території Івано-Франківської області, після закінчення ротації в районі проведення ООС незаконно вивіз військові засоби ураження для реалізації. Його було затримано під час спроби збуту трьох ручних протитанкових гранатометів РПГ-22, двох ручних протитанкових гранатометів, п'ятих гранат Ф-1, трьох гранат РГД-5 та тротилової шашки вагою чотириста грамів. Під час обшуків за місцем проживання та в автомобілі фігуранта вилучено два ручних протитанкових гранатомети⁷⁵.

На Миколаївщині у колишнього військовослужбовця знайшли 3 ручних протитанкових гранатомети та 14 патронів до автомата Калашнікова⁷⁶.

Колишні правоохоронці з нагородною зброєю також можуть становити небезпеку. Так, у Рівному патрульні зупинили позашляховик, у машині якого було четверо чоловіків з ознаками алкогольного сп'яніння. Троє з них були раніше судимі, а один – полковник міліції, колишній правоохоронець з нагородною зброєю. Порушники громадського порядку чинили опір поліцейським і нанесли їм тілесні ушкодження⁷⁷.

8.3.8. ПОБУТОВІ КОНФЛІКТИ. ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ОСОБАМИ ПО ВІДНОШЕННЮ ДО ЧЛЕНІВ СВОЄЇ РОДИНИ, БЛИЗЬКОГО ОТОЧЕННЯ

У листопаді серед категорій осіб, що найбільше постраждали від незаконного використання зброї були члени родини та близькі особи. Таких випадків зафіксовано – 8.

Для прикладу, у Харкові 14-річний підліток запросив в супермаркет мати та брата своєї дівчини, з якою напередодні у них був конфлікт, та розстріляв жінку з сином в супермаркеті, вистрілюючи жертвам у голови⁷⁸.

У Рівненській області в результаті конфлікту чоловік вбив жінку, а потім вистрелив собі в шию⁷⁹.

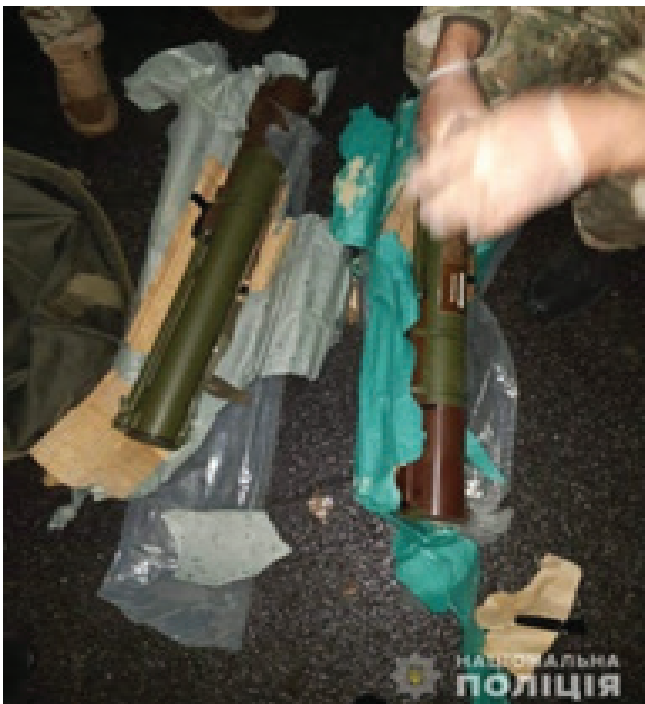

Фото з сайту Національної поліції у Івано-Франківській області

8. ВИБІРКОВІ ДАНІ ЩОМІСЯЧНОГО МОНІТОРИНГУ НЕЛЕГАЛЬНОГО ОБІГУ ТА ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ

8.4. ГРУДЕНЬ 2019

Кількість повідомлень про випадки незаконного поводження зі зброєю - **129 випадків** (використання, зберігання, збут, схрон), з них:

✓ ідентифіковано типи та/або кількість зброї **119 випадків**

? не ідентифіковано типи та кількість зброї **10 випадків**

Території, де виявлено найбільшу кількість випадків незаконного поводження зі зброєю: Київська область (18 епізодів), м. Київ (13), Дніпропетровська область (11), Закарпатська область (10) та Донецька область (8).

Місце виявлення зброї (кількість випадків):

дім – 68 випадків, публічне місце – 47 випадків, автомобіль – 12 випадків, інше – 2 випадки.

Категорії і кількість осіб, що використовували чи зберігали зброю (кількість випадків):

молодь (9), члени родини (5), сусіди, знайомі (5), перехожі (5), водії (5), іноземці (4).

31

Співвідношення різних категорій випадків	Кількість випадків
використання зброї	44
зберігання зброї	65
погрози зброєю	11
викрадення і збут зброї	5
схрон	5

Категорії постраждалих (кількість випадків):

у сфері послуг (7), перехожі (7), члени родини (6), підприємці (6), сусіди і знайомі (4).

Загиблі - 8 осіб

Поранені - 21 особи

Види зброї	Кількість
перероблений пістолет	2
гвинтівка	8
автомат	15
пістолет, револьвер	75
мисливська зброя	40
гранати	65
корпус гранати	102
міни різного типу	11
підривники до мін	15
запали до гранат	95
тротиллові шашки та детонатори	50
кулемет	7
гранатомет	19
гранатометні постріли, частини пострілів	30
пневматичний зброя	3
травматичний пістолет	14
саморобний вогнепальний пристрій	4
саморобні або неідентифіковані вибухові пристрої	9
патрони(набої)	15514
комплектуючі частини (затвори, магазини, стволи, глушники тощо)	9
неідентифікована стрілецька зброя	21

Обставини злочинної діяльності	Кількість випадків грудень
зброя та наркотики	22
обстріл автомобіля/підкладення вибухівки	2
сфера послуг	8
виробництво і збут зброї	4
крадіжка зброї, у т.ч. з метою збуту	1
підрив банкомату	4
професійна діяльність (помста, зловживання владою)	6
розбої, грабежі, крадіжки, напади	11
самогубство	1
полювання	1
побутовий конфлікт	14
обстріл в публічному місці	5
масова бійка	0
обстріл домогосподарств/підкладення вибухівки	7
обстріл торговельних приміщень	2

РЕЗОНАНСНІ ВИПАДКИ, ЩО МАЛИ МІСЦЕ У ГРУДНІ 2019 РОКУ**8.4.1. ОБСТРІЛ ДОМОГОСПОДАРСТВ**

Протягом вересня-грудня було зафіксовано випадки обстрілів домогосподарств, однак найбільша їх кількість мала місце у грудні. Причинами цих обстрілів були професійна діяльність потерпілої особи, помста, залякування бізнесменів, побутові конфлікти. Всього у грудні зафіксовано 7 таких випадків у Закарпатській, Миколаївській, Вінницькій, Київській та Тернопільській областях.

Так, в Миколаївській області місцеві мешканці повідомили, що 2 грудня їхній спільний знайомий прийшов до них з рушницею, стріляв дробом по будинку та автомобілям, та поранив одного з них⁸⁰.

На Київщині працівник підклав гранату РГД-5 на подвір'я приватного будинку роботодавця, у якого упродовж кількох років працював на будівництві. На його думку, роботодавець не розрахувався з ним за роботу⁸¹.

В Мукачеві, на Закарпатті, в новорічну ніч невідомий вистрілив з предмета, схожого на ручний гранатомет, пошкодивши паркан домогосподарства⁸².

8.4.2. ПОБУТОВІ КОНФЛІКТИ

Побутові конфлікти, за яких зброя стає способом їх вирішення стають все звичнішими для України. Сімейні сварки, спір між друзями чи колегами, суперечки між водіями і сутички в закладах громадського харчування – все це може закінчитись стріляниною. 14 випадків, що були включені в категорію «побутовий конфлікт» зафіксовані в грудні.

Так, чоловік вирішив помститися через звинувачення його батька у крадіжці. Дочекавшись іншого чоловіка біля будинку, він вистрілив йому у груди та втік. Причиною такого вчинку став конфлікт через те, що нібито батько нападника викрав мангал із території підприємства потерпілого. Через це син вирішив йому помститися⁸³.

У Полтавській області 38-річний син вбив батька під час сварки. Від отриманого ушкодження пенсіонер помер у лікарні⁸⁴.

10 грудня на перехресті у Львові між двома водіями виник конфлікт, під час якого один з них - 23-річний львів'янин - здійснив постріл з пістолета⁸⁵.

Загалом побутові конфлікти з незаконним використанням зброї фіксувались у Миколаївській, Закарпатській, Київській, Харківській, Дніпропетровській, Чернігівській, Полтавській, Львівській, Запорізькій та Херсонській областях, а також у м. Києві.

8.4.3. НЕЗАКОННИЙ ЗБУТ ЗБРОЇ

В грудні, як і протягом попередніх місяців продовжувались фіксуватися випадки незаконного збуту зброї. Так, незаконний збут великих партій військових засобів ураження було заблоковано в Одеській області Службою безпеки України. Двоє мешканців регіону протиправно зберігали для подальшого продажу спецбоєприпаси до автоматів і кулеметів Калашникова та снайперських гвинтівок СВД. Своїх клієнтів вони підшукували через особисті зв'язки серед представників кримінальних груп. Злочинців затримано під час спроби збуту 400 набоїв калібру 7,62 мм. Під час обшуків у помешканнях затриманих було вилучено ще п'ятсот одиниць боєприпасів до автоматичної зброї⁸⁶.

Аналогічний випадок зафіксовано у Волинській області. Слід звернути увагу на обставину, що такі злочини відбуваються у прикордонних регіонах України. Інші випадки збуту зброї фіксувались в Донецькій та Запорізькій областях, що знаходяться в зоні проведення ООС та поблизу неї.

Фото з сайту СБУ

8.4.4. ПОГРОЗИ ЗБРОЄЮ

Випадки, коли зброя використовується для залякування потерпілих найчастіше трапляються під час пограбувань та побутових конфліктів. У грудні було зафіксовано найбільшу кількість таких випадків протягом періоду моніторингу - 11 випадків.

В Чернігівській області батько поскаржився на 42-річного сина, який розбив телевізор та двері будинку, вчиняв безлад в оселі, а коли прибула група реагування патрульної поліції - став погрожувати правоохоронцям пістолетом⁸⁷.

В Черкасах поліцейські затримали групу вимагачів. Зловмисники, погрожуючи потерпілому пістолетом, заволоділи його автомобілем та змусили написати боргову розписку⁸⁸.

8 грудня 2019 року в магазині у Львові, чоловік, погрожуючи пістолетом, заволодів грошима з каси та втік⁸⁹.

8.4.5. НЕЗАКОННИЙ ОБІГ І ВИКОРИСТАННЯ ЗБРОЇ ГРУПАМИ ОСІБ

Все частіше суб'єктами подій, в яких застосовується зброя, стають групи осіб. У листопаді під час моніторингу зафіксовано 26 таких випадків.

Поширеною діяльністю таких груп у грудні було тероризування бізнесу. Резонансні події:

- 01.12.2019 у центрі Києві розстріляно авто депутата Соболева та вбито його малолітню дитину⁹⁰;

- 13.12.2019 в Київській області працівниками кримінальної поліції спільно з бійцями КОРДУ ГУНП Житомирщини затримано чотирьох осіб під час скоєння ними нападу на будинок підприємця.

Після викриття розбійники відкрили стрільбу по поліцейських та намагались застосувати світлошумові гранати. Завдяки професійним діям правоохоронців ніхто не постраждав⁹¹;

- також було зафіксовано напад на оселю фермера злочинним угрупованням із Молдови (Придністров'я)⁹²;

- 31.12.2019 у мав місце обстріл ринку в одному з районів м.Києва (Троєщині). Внаслідок протиправних дій невідомих із застосуванням зброї та димової шашки пошкоджено кілька кіосків, постраждалих немає⁹³.

Подібні випадки, коли суб'єктами були групи осіб, зафіксовані в м. Києві та Київській області, а також в Хмельницькій, Сумській, Миколаївській, Луганській, Дніпропетровській, Херсонській, Закарпатській, Кіровоградській, Черкаській, Одеській, Житомирській та Донецькій областях.

8.4.6. ЗБЕРІГАННЯ ЗБРОЇ ЯК ВИД НЕБЕЗПЕКИ

Все частіше категорією подій, у яких залучена зброя, стають зберігання зброї. У грудні під час моніторингу зафіксовано 65 таких випадків.

Найбільш резонансними подією варто виділити затримання у Луганській області представника кримінального угруповання з однієї з країн Південного Кавказу, раніше оголошеного в Україні у розшук, який під іншим ім'ям прибув до Луганської області. Там зловмисник мав координувати діяльність злочинних угруповань і встановити контроль над окремими сферами легального й тіньового бізнесу регіону. Через протиправну діяльність іноземець планував створити механізм впливу на місцеві органи державної влади. Діями цієї особи керував пов'язаний зі спецслужбами РФ, п'ять разів судимий Лоту Гулі, який наразі проживає в країнах Близького Сходу. Під час обшуків за місцем тимчасового про-

живання зловмисника правоохоронці вилучили вогнепальну зброю та набої до неї⁹⁴.

Другою резонансною подією було зберігання зброї в Рівному – 18.12.2019 поліцейські вилучили понад 10,2 тисяч одиниць зброї та боєприпасів, які, раніше судимий 45-річний, чоловік тримав у гаражі⁹⁵.

Фото з сайту Національної поліції України

Серед нетипових випадків було виявлено зберігання зброї пенсіонером. Поліцейськими під час у ході обшуку у помешканні 67-річного чоловіка вилучено: 17 одиниць зброї, 7 упаковок з набоями калібром 7,62 мм та ще близько 180 набоїв різного калібру⁹⁶.

Випадки, коли категорією події було зберігання зброї, зафіксовані Дніпропетровській, Сумській, Закарпатській, Хмельницькій, Луганській, Чернігівській, Донецькій, Кіровоградській, Херсонській, Чернівецька, Рівненській, Харківській, Черкаській, Чернігівській, Волинській, Полтавській, Тернопільській, Житомирській, Запорізькій, Одеській та Київській областях, а також у м. Києві.

У грудні було зафіксовано 5 випадків зберігання зброї у схронах – у Донецькій, Луганській, Миколаївській, Івано-Франківській та Львівській областях.

Так, 21.12.2019 співробітники Управління карного розшуку, батальйону поліції особливого призначення та Рубіжанського ВП ГУНП в Луганській області у ході патрулювання території залізничного вокзалу м. Рубіжне біля під'їзних шляхів виявлено та вилучено 2 гранатомети РПГ-22, корпуси гранат РГД-5 та

РДГ-55 МБ, 18 освітлювальних шашок, димову шашку та 5 корпусів сигнальних мін СМ-УЗ⁹⁷.

Фото з сайту Національної поліції України

30.12.2019 в Донецькій області поліцейські виявили 18 гранат, димову шашку та сигнальну ракету, що були сховані у лісосмузі. Чоловік збирав дрова та наткнувся на схованку боєприпасів⁹⁸.

8.4.7. ЗАГРОЗИ ДЛЯ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

17.12.2019 у Харківській області затримано іноземця, який планував теракт. Вибухівку, потужністю 2 кг тротилу, зловмисник планував закласти у безпосередній близькості до ємності із хлором, яка технологічно задіяна у системі очищення води. У ході спецоперації співробітники СБУ попередили проведення у дію вибухового пристрою та затримали зловмисника⁹⁹.

Фото з сайту СБУ

8.4.8. ПІДРИВ БАНКОМАТІВ ТА ВІДДІЛЕНЬ БАНКІВ

Розпочатий ще в вересні тренд на підрив банкоматів продовжився у грудні – під час моніторингу було зафіксовано 3 випадки таких підривів.

Фото з сайту 24tv.ua

Так, 31.12.2019 на Кіровоградщині невідома особа пошкодила банкомат, який належить Акціонерному товариству «Державний ощадний банк України» та викрала звідти кошти в сумі 769 360 гривень¹⁰⁰.

Подібні випадки були зафіксовані у **Вінницькій та Харківській областях**.

8.4.9. ЗБРОЯ І НАРКОТИКИ

Під час моніторингу зафіксовано 22 випадки, коли під час обшуку разом з наркотиками правоохоронці знаходили зброю.

11.12.2019 в Закарпатській області викрили групу наркоторговців, яка збувала до країн ЄС наркотики та контрафактні сигарети.

За місцем мешкання фігурантів виявлено та вилучено квадрокоптер, який використовувався змовниками для переправи товару за межі кордону, мобільні телефони, оргтехніку, зброю, оптичне приладдя та інше¹⁰¹.

Подібні випадки, коли під час обшуків було виявлено зброю та наркотики одночасно, зафіксовані в **Дніпропетровській, Сумській, Закарпатській, Донецькій, Кіровоградській, Чернівецькій, Луганській, Херсонській, Тернопільській, Запорізькій та Кіровоградській областях**, а також у м. Києві.

Фото з сайту Національної поліції України

8.4.10. ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Під час моніторингу було виявлено 7 подій, які стосувалися використання та погрози зброєю по відношенню до представників сфери послуг. Погроза зброєю використовувалася в торгових закладах, в магазинах, використання зброї – в таксі, громадському транспорті.

Так, 24.12.2019, в Івано-Франківській області до місцевого магазину забіг невідомий чоловік у масці. Погрожуючи предметом схожим на пістолет, змусив продавчиню видати кошти, які були в касі. Зловмисник забрав приблизно 4 тисячі гривень і втік з місця події¹⁰².

Інші випадки за участі зброї у сфері послуг були зафіксовані у **Львівській, Миколаївській, Київській та Тернопільській областях**.

9. ВИСНОВКИ

Збройний конфлікт та окупація частини території є головним чинником, що має визначальний вплив на стан сфери незаконного обігу зброї.

За результатами моніторингу зафіксовано, що значна частина нелегальної зброї має походження із джерел, які знаходяться (знаходилися) в зоні бойових дій або на безпосередньо прилеглих до неї територіях.

Загалом, проведене Центром дослідження вказує на те, що кількість зброї, яка перебуває в нелегальному обігу в Україні, значно збільшилася. Це підтверджується як даними, отриманими під час моніторингу, так і статистичною інформацією ГПУ та Нацполіції. Зокрема, за даними ГПУ з 2015 по 2019 рік **кількість вилучених вибухових речовин збільшилась в 6 разів** - з 1,3 т до 7,3 т. А за даними Нацполіції кількість зброї, що **вилучена з незаконного обігу** тільки за 11 місяців 2019 року **збільшилась вдвічі** в порівнянні з 2018 роком.

На категорію **вибухонебезпечних предметів** (міни, гранати, детонатори та тротиліві шашки) припадає щонайменше **623 одиниці зброї**, що складає 32% від загальної її кількості, ідентифікованої за результатами дослідження. Найчастіше правоохоронцями виявляються вибухові пристрої – гранати «РГД-5» та «Ф-1». Не менш загрозливим є значна поширеність в незаконному обігу **стрілецької зброї, яка складає 23% (445 одиниць)** від загальної кількості зброї, ідентифікованої Центром. Найбільш поширеними в незаконному обігу моделями залишаються пістолети «ПМ» та «Форт-12».

За результатами проведеного дослідження із загальної кількості повідомлень про виявлену незаконну зброю (548), з яких можна ідентифікувати її вид та тип, найбільшу кількість зафіксовано в Дніпропетровській області (51), м.Києві (47), Київській(46), Донецькій(39), Харківській(35), Одеській(29), Львівській(26), Запорізькій областях(24), а найменшу - в Хмельницькій області(6).

Дослідження показало майже рівну кількість випадків незаконного зберігання (46%) та використання (37%) зброї й вибухових предметів.

У вересні - грудні 2019 року повідомлення про збут незаконної зброї найчастіше фіксувалися в Донецькій області(4), де здійснюється ООС та прилеглий до неї Запорізькій області(2).

Також зафіксовані випадки збуту незаконної зброї в прикордонних областях України, зокрема Чернівецькій області(2), що межує із Румунією та Молдовою та Волинській області(2), що межує із Польщею та Білоруссю.

Порівняно велику кількість незаконної зброї було вилучено зі схронів, серед регіонів - лідерів за кількістю таких повідомлень **шість(!) прикордонних областей** поза зоною ООС, зокрема Львівська, Івано-Франківська, Житомирська, Вінницька, Сумська та Миколаївська.

Має місце ціла низка випадків, коли діючі або колишні військовослужбовці переміщують зброю із зони бойових дій до решти території України.

Результати проведеного аналізу вказують на високу ймовірність зв'язку між збільшенням кількості випадків / подій із нелегальною зброєю в Дніпропетровській, Львівській, Житомирській, Вінницькій, Сумській, Миколаївській та Івано-Франківській областях та значною часткою учасників АТО/ООС з цих регіонів України.

Інформація про окремі події / випадки за участю діючих військовослужбовців свідчить про недостатній контроль за обігом зброї та поведінням зі зброєю, а також про недостатній рівень виховної та профілактичної роботи в окремих підрозділах «силових» відомств.

Також, велика частка осіб, що фігурують у подіях/випадках вилучення або використання зброї є колишніми учасниками бойових дій (ветеранами), що свідчить про відсутність або недостатність заходів щодо роботи з ними після повернення до мирного життя, зокрема психологічної допомоги, допомоги у працевлаштуванні тощо. Нерідкими є випадки застосування зброї цією категорією осіб під час побутових, в т.ч. сімейних конфліктів.

Варто зазначити, що умови доступу до нелегальної зброї полегшилися не тільки для комбатантів, але і для цивільного населення.

Використання нелегальної зброї в конфліктних ситуаціях різного характеру - ще один тренд, який виявлено за наслідками моніторингу. Наявність нелегальної зброї у однієї сторони господарського чи, навіть, політичного конфлікту може спонукати іншу сторону до озброєння. Це твердження є застосовуваним як до індивідуальних, так і групових конфліктів.

Порівняно легкий доступ до нелегальної зброї та помірна ціна її придбання може впливати на зміну характеру низки групових конфліктів з ненасильницьких на насильницькі.

Аналогічне твердження є справедливим і для злочинів, що скоюються із застосуванням зброї. Моніторинг та статистична інформація вказує на зміну характеру злочинів на більш небезпечний. Яскравим прикладом цьому можуть слугувати випадки пограбувань банкоматів та відділень банків шляхом їх підриву за допомогою вибухових пристроїв або обстріли автомобілів чи офісних приміщень із гранатометів.

Поширеним явищем для України стало зберігання населенням значної кількості запалів, підривників до гранат та мін, їх корпусів, а також тротилових шашок, що є одним з наслідків збройного конфлікту, за період якого учасники бойових дій отримали навички користування зброєю, переробки, виготовлення саморобних вогнепальних та вибухових пристроїв. Інформацію з покроковими інструкції щодо виготовлення вибухових пристроїв та користування

іншими видами зброї можна легко знайти в мережі інтернет, що за наявності порівняно легкого доступу до нелегальної зброї робить можливим її використання і особами, які безпосередньо не брали участі у бойових діях, в тому числі і членами **організованих злочинних угруповань**.

Зберігається тенденція переробки травматичної зброї в летальну та сигнальну, що надходила здебільшого з Туреччини, в травматичну та летальну. Окремої уваги заслуговують випадки застосування зброї та вибухонебезпечних пристроїв на об'єктах критичної інфраструктури – в аеропортах, на об'єктах водо забезпечення, шляхопроводах тощо.

Під час проведення дослідження встановлено низку закономірностей, які вказують на **загрози від нелегального обігу зброї для особистої та громадської безпеки**. Так, з 548 проаналізованих подій **у кожному 7 випадку** зброю виявляли разом з **наркотичними речовинами**, **кожен 9 проаналізований випадок** – це **обстріл** домогосподарства, автомобіля, торговельного приміщення чи обстріл в публічному місці. **Раніше судимі** особи є суб'єктами незаконного зберігання або використання зброї **в кожному 10 випадку**, а **кожен 14 випадок** стосувався осіб в стані алкогольного сп'яніння. Окрім того, **у кожному 7 випадку** незаконного застосування зброї потерпілого було поранено, **а у кожному 11 – вбито**.

Загалом, зброя широко використовується групами осіб, що зорганізувались з метою вчинення різних правопорушень, в тому числі, суспільно небезпечним способом. Так, у вересні – грудні 2019 року з 548 випадків **кожен 6 випадок незаконного обігу або застосування зброї був пов'язаний з діяльністю таких груп осіб**.

Найчисленніші випадки незаконного використання чи зберігання зброї зафіксовано серед осіб віком **18-25 років**. Звертає на себе увагу злочинна діяльність такої групи ризику як іноземці, до якої здебільшого входять громадяни РФ, країн Кавказького регіону та Молдови (Придністров'я). Більш цього, протягом періоду, що аналізувався, такі особи найчастіше були організаторами або безпосередніми учасниками злочинних угруповань.

Стійкість та безпека в громадах у великій мірі залежить від легкості доступу до зброї, її поширеності та її використання під час вирішення конфліктів.

Доступ організованих злочинних груп, радикальних організацій, інших формальних і неформальних груп до зброї кидає виклик монополії держави на застосування сили, в тому числі, з використанням зброї. За таких обставин можуть створюватись окремо від органів державної влади та місцевого самоврядування неформальні центри впливу на господарські, політичні, інші суспільно важливі процеси.

Поширеність та порівняно легкий доступ до нелегальної зброї за великої кількості протестних заходів за участі осіб, що мають навички поводження зі зброєю, що спостерігалися серед населення у вересні-грудні 2019 року, є очевидними факторами ризику, що мають враховуватися як організаторами протестів так і органами влади.

Значний обсяг нелегальної зброї окремих видів, її помірна ціна та легкість доступу може бути спонукаючим фактором **активізації стійких злочинних угруповань, в тому числі транснаціональних, в питаннях незаконного постачання зброї в Україну або з України.**

Іншим важливим чинником є **відсутність належної законодавчої бази**, що регулювала би обіг зброї в Україні. З 1995 року право власності на зброю і вибухові речовини, регламентовано не законом, а постановою Верховної Ради України¹⁰³, що встановлює Перелік видів майна, що не може перебувати у власності громадян на території України. За цією постановою зброя, боєприпаси (крім мисливської і пневматичної зброї, і боєприпасів до неї, а також спортивної зброї і боєприпасів до неї, що придбаваються громадськими об'єднаннями з дозволу органів внутрішніх справ), вибухові речовини й засоби вибуху належать до **видів майна, що не може перебувати у власності громадян**. В додатку до зазначеної постанови Верховної Ради України також наведено спеціальний порядок набуття права власності громадянами на окремі види майна, що включає вогнепальну гладкоствольну і нарізну мисливську зброю, газові пістолети, револьвери та пневматичну зброю.

Зараз існує потреба внесення змін в цілий комплекс нормативно-правових актів для належного регулювання права власності на зброю та обігу зброї в Україні. В той же час, зауважимо, що станом на момент підготовки цього дослідження у Верховній Раді України знаходяться два законопроекти, датовані вереснем 2019 року (№1222 від 02.09.2019 «Про зброю» та № 1222-1 від 20.09.2019 «Про обіг зброї»)¹⁰⁴.

10. ДОДАТОК 1**10.1. Правопорушення у сфері незаконного обігу і використання зброї за національним законодавством України****КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ****Стаття 260. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань**

1. Створення не передбачених законами України воєнізованих формувань або участь у їх діяльності - карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років з конфіскацією майна або без такої.
2. Створення не передбачених законом збройних формувань або участь у їх діяльності - карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.
3. Керівництво зазначеними в частинах першій або другій цієї статті формуваннями, їх фінансування, постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин чи військової техніки - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.
4. Участь у складі передбачених частинами першою або другою цієї статті формувань у нападі на підприємства, установи, організації чи на громадян - карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна або без такої.
5. Діяння, передбачене частиною четвертою цієї статті, що призвело до загибелі людей чи інших тяжких наслідків, - карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.
6. Звільняється від кримінальної відповідальності за цією статтею особа, яка перебувала в складі зазначених у цій статті формувань, за дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно вийшла з такого формування і повідомила про його існування органи державної влади чи органи місцевого самоврядування.

Примітка:

1. Під воєнізованими слід розуміти формування, які мають організаційну структуру військового типу, а саме: єдиноначальність, підпорядкованість та дисципліну, і в яких проводиться військова або строюва чи фізична підготовка.
2. Під збройними формуваннями слід розуміти воєнізовані групи, які незаконно мають на озброєнні придатну для використання вогнепальну, вибухову чи іншу зброю.

Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем

1. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.
2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а також заволодіння предметами, що перелічені в частині першій цієї статті, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою чи другою цієї статті, якщо вони вчинені організованою групою, розбій з метою викрадення вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або радіоактивних матеріалів, а також вимагання цих предметів, поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, - караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами

1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу - караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

3. Звільняється від кримінальної відповідальності особа, яка вчинила злочин, передбачений частинами першою або другою цієї статті, якщо вона добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.

Стаття 263-1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв

1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв - караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, - караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

Стаття 264. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів

Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки, - карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк.

Стаття 410. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового майна, а також заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем

1. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем зброї, бойових припасів, вибухових або інших бойових речовин, засобів пересування, військової та спеціальної техніки чи іншого військового

майна або заволодіння ними шляхом шахрайства - караються позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

2. Ті самі дії, вчинені військовою службовою особою із зловживанням службовим становищем, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або такі, що заподіяли істотну шкоду, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені в умовах особливого періоду, крім воєнного стану, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років.

4. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені в умовах воєнного стану або в бойовій обстановці, розбій з метою заволодіння зброєю, бойовими припасами, вибуховими чи іншими бойовими речовинами, засобами пересування, військовою та спеціальною технікою, а також вимагання цих предметів, поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я потерпілого, - караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

Стаття 414. Порушення правил поведження зі зброєю, а також із речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення

1. Порушення правил поведження зі зброєю, а також із боєприпасами, вибуховими, іншими речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення, а так само з радіоактивними матеріалами, якщо це заподіяло потерпілому тілесні ушкодження або створило небезпеку для довкілля, - карається службовим обмеженням на строк до двох років або триманням у дисциплінарному батальйоні на той самий строк, або позбавленням волі на строк до трьох років.

2. Те саме діяння, що заподіяло тілесні ушкодження кільком особам або смерть потерпілого, - карається позбавленням волі на строк від двох до десяти років.

3. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, що спричинило загибель кількох осіб чи інші тяжкі наслідки, - карається позбавленням волі на строк від трьох до дванадцяти років.

Стаття 429. Самовільне залишення поля бою або відмова діяти зброєю

Самовільне залишення поля бою під час бою або відмова під час бою діяти зброєю - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

Стаття 439. Застосування зброї масового знищення

1. Застосування зброї масового знищення, забороненої міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, - карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

2. Те саме діяння, якщо воно спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки, - карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі.

Стаття 440. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення

Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення, забороненої міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, - караються позбавленням волі на строк від трьох до десяти років.

КОДЕКС УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Стаття 172-19. Порушення правил поведінки зі зброєю, а також речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення

Порушення правил поведінки із зброєю, а також боєприпасами, вибуховими, іншими речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення, а також з радіоактивними матеріалами - тягне за собою накладення штрафу від сорока до ста сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арешт з утриманням на гауптвахті на строк до семи діб.

Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені в умовах особливого періоду, - тягнуть за собою накладення штрафу від ста сорока п'яти до двохсот вісімдесяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арешт з утриманням на гауптвахті на строк від семи до десяти діб.

Стаття 174. Стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням установленого порядку

Стрільба з вогнепальної чи холодної металевий зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії або пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду в населених пунктах і в не відведених для цього місцях, а також у відведених місцях з порушенням установленого порядку - тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії і бойових припасів.

Стаття 190. Порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї

Придбання, зберігання, передача іншим особам або продаж громадянами вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду без відповідного документа дозвільного характеру, виданого уповноваженим державним органом, - тягнуть за собою накладення штрафу від семи до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї або без такої.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, - тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї.

Стаття 191. Порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів

Порушення правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів громадянами, які мають відповідний документ дозвільного характеру, виданий уповноваженим державним органом на зберігання зазначеної зброї, - тягне за собою накладення штрафу від семи до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням зброї і бойових припасів або без такого.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, - тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї і бойових припасів.

Стаття 192. Порушення громадянами строків реєстрації (перереєстрації) нагородної, вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і правил взяття її на облік

Порушення громадянами встановлених строків реєстрації (перереєстрації) нагородної, вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду або правил взяття їх на облік в уповноваженому органі Міністерства внутрішніх справ України у разі зміни місця проживання - тягне за собою попередження або накладення штрафу від п'яти до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 193. Ухилення від реалізації вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів

Ухилення від реалізації вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів громадянами, у яких уповноваженим державним органом анульовано документ дозвільного характеру на їх зберігання і носіння, - тягне за собою накладення штрафу від п'яти до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням зброї і бойових припасів.

Стаття 195. Порушення працівниками підприємств, установ, організацій правил зберігання або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів

Порушення правил зберігання або перевезення вогнепальної чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів працівниками підприємств, установ, організацій, відповідальними за їх охорону, а так само використання ними зазначеної зброї і бойових припасів не за призначенням - тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, - тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятнадцяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 195-1. Порушення порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони

Порушення порядку розробки, виготовлення, реалізації спеціальних засобів самооборони - тягне за собою накладення штрафу від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією спеціальних засобів самооборони або без такої.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, - тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією спеціальних засобів самооборони.

10. ДОДАТКИ

10.2. Посилання

1. <https://novosti.dn.ua/article/7467-uslyshat-tekh-s-kem-menshe-vsego-khochetsya-razgovoryvat-socolog-ob-ukrayncah-y-myre-na-donbasse>
2. <https://varjag2007su.livejournal.com/786349.html>
3. Sources: ITC calculations based on Turkish Statistical Institute (TURKSTAT) statistics since January 2008
4. <http://www.smallarmsurvey.org/fileadmin/docs/U-Reports/SAS-Report-Europe-Conversion.pdf>
5. <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>
6. <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>
7. <https://old.gp.gov.ua/ua/statinfo.html>
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>
9. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-15>
10. <https://opendatabot.ua/court/84780422-9900d09c0b3582ab3de8bcd4d3b2dfd9>
11. <https://opendatabot.ua/court/77487260-dal674a88d4695545fbf7fd31b960c5>
12. <https://opendatabot.ua/court/85859832-643219ba17bb6b513f747f7faa43bc032>
13. <https://opendatabot.ua/court/85849335-74d5d81f856880771791de08daf50405>
14. <https://opendatabot.ua/court/80546723-cda7b721a0715f47bbc641c236b39ba9>
15. <https://opendatabot.ua/court/79617514-0f3e0d7280835142883296bced7a68e>
16. <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/pidsumky2019-gromadska-dumka>
17. <https://novosti.dn.ua/article/7467-uslyshat-tekh-s-kem-menshe-vsego-khochetsya-razgovoryvat-socolog-ob-ukrayncah-y-myre-na-donbasse>
18. <https://www.scoreforpeace.org/uk/Ukraine/2018-General%20population%20Government%20Controlled%20Areas-106>
19. <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/pidsumky2019-gromadska-dumka>
20. <https://zt.npu.gov.ua/news/novini-z-rajoniv/zhitelya-zhitomirshhini-policzejski-vikrili-u-nelegalnomu-zberiganni-zbroji-bojepripasiv-ta-narkotikiv/>
21. <https://kv.npu.gov.ua/news/narkotiki/u-zhitelya-barishivki-policziya-viyavila-narkotiki-ta-zbroyu/>
22. <https://od.npu.gov.ua/news/harkozlochyni/v-ovidopol-policzejski-viluchili-narkotichne-zillya-ta-nelegalnu-zbroyu/>
23. <https://hr.npu.gov.ua/news/novini/policzejski-viluchili-zbroyu-ta-osoblyvo-nebezpechni-narkotiki-u-zhitelya-berislava/>
24. <https://dn.npu.gov.ua/news/bojepripasi/na-blokpostu-policzejski-donechchini-viluchili-bojepripasi-ta-narkotiki/>
25. <https://zt.npu.gov.ua/news/novini-z-rajoniv/zhitelya-zhitomirshhini-policzejski-vikrili-u-nelegalnomu-zberiganni-zbroji-bojepripasiv-ta-narkotikiv/>
26. <https://mk.npu.gov.ua/news/narkotiki/v-Ingulskomu-rajoni-cholovik-viroshhuvav-konoplyu-v-shafi-ta-zberigav-zbroyu-i-trotil/>
27. <https://lv.npu.gov.ua/news/narkozlochyni/u-lvovi-policzejski-zatrimali-zlochynne-ugrupovannya-prichetne-do-zbutu-narkotichnix-ta-psixotropnix-rechovin/>
28. <https://zp.npu.gov.ua/news/novini/policzejski-viyavili-za-miszem-meshkannya-zaporizhczia-posiv-konopli-marixuanu-i-bojepripasi/>
29. <https://od.npu.gov.ua/news/zvichajni-novini/v-odesi-zatrimano-vijskovosluzhbovczja-yakij-zbuvav-narkotiki-v-obmin-na-nelegalnu-zbroyu/>
30. <https://ukranews.com/news/657030-zashita-veterana-ato-belko-obzhalovala-ego-arest>
31. <https://od.npu.gov.ua/news/zvichajni-novini/yuzhnenski-policzejski-viluchili-u-gostya-mista-pistolet-ta-naboj/>
32. <https://dn.npu.gov.ua/news/zbroja/policziya-slov-yanska-protiyagom-dobi-trichi-viluchala-zbroyu/>
33. <https://www.0619.com.ua/news/2515762/v-akimovke-zastrelili-zamestitela-glavy-otg-foto>
34. <https://mk.npu.gov.ua/news/rozkrityta/za-vchinennya-potrijnogo-vbivstva-pracivnikiv-azs-mikolajivski-policzejski-zatrimali-kolegu-zagiblix/>
35. <https://vn.npu.gov.ua/news/vbivstvo/u-vinnici-policzejski-zatrimali-cholovika-yakij-namagavsya-vbiti-svoju-susidku/>
36. <https://hk.npu.gov.ua/news/kradizhki/u-shevenkivskomu-rajoni-nevidomi-pidirvali-bankomat/>
37. <https://ssu.gov.ua/ua/news/8/category/21/view/6451#qtL0t5eO.dpbs>
38. <https://magolia-tv.com/news/21717-na-donechchini-misceviy-znayshov-arsenal-zbroi-foto>
39. <https://dp.npu.gov.ua/news/hezakonnij-obig-zbroji/u-pokrovi-v-cholovika-shho-rozpivav-pivo-v-gromadskomu-mischi-policzejski-viluchili-granatu-rgd/>
40. <https://www.0564.ua/news/2519080/s-pistoletom-i-granatoj-krivorozanin-razguli-val-po-gorodu>
41. <https://kg.npu.gov.ua/news/zbroja/za-chas-provedennya-misyachnika-dobrovolinoj-zdachni-zbroji-gromadyani-zdali-do-policiji-majzhe-pivtisvachi-granat/>
42. <https://kh.depo.ua/ukr/kh/pistolet-kulemet-zbroja-z-glushnikom-u-kharkovi-kileri-kinuli-kupu-zbroi-na-mistsi-strilyanini-201910251051482>
43. <https://frazua.com/news/283235-v-kyieve-kavkazcy-strelyali-po-prohozhim>
44. <https://www.rbc.ua/ukr/news/dnepre-chetvero-muzhchin-obstreliali-avtomobil-1571331841.html>
45. <https://kv.npu.gov.ua/news/Informaciya/policzejski-kijivshhini-zatrimali-organizatora-ta-vikonavcziv-zamovnogo-vbivstva-u-brovarskomu-rajoni/>
46. <https://hm.npu.gov.ua/news/zlochyni-proti-zhittya-i-zdorovya-lyudini/na-xmelnichchini-policzejski-zatrimali-cholovika-yakij-zastrelix-svojix-testya-i-tesh-hu-ta-porani-v-8-richnu-donku/>
47. <https://dp.npu.gov.ua/news/protidiya-narkotikam/na-dnipropetrovshhini-u-uchasnika-organizovanoj-zlochinnij-grupi-policzejski-viyavili-partiyu-narkotikiv-na-sumu-ponad-2-2-mln-griven/>
48. <https://www.npu.gov.ua/news/majnovi-zlochyni/uprodozh-dobi-kriminalna-policziya-likvidovala-dvi-zlochinni-grupi/>
49. <https://kh.suspilne.media/news/45087>
50. <http://news.dks.com.ua/index.php/news/zhitomir/35185-vistريلiv-u-oko-na-zhitomirshchini-pidlitok-zhorstoko-porani-v-svoego-tovarisha>
51. <https://lv.npu.gov.ua/news/majnovi-zlochyni/na-bereznivshhini-policzejski-zatrimali-rivnyan-za-rozbijni-napad-na-fermera/>
52. <http://www.pulsodes.od.ua/index.php/novini/item/1330-dvoje-molodykh-zhyteliv-ivanivskoho-ta-reniiskoho-raioniv-vchyniali-rozbiini-napady-na-azs>
53. <https://kyiv.npu.gov.ua/news/novini/u-kijevi-specpriznachenci-zatrimali-cholovika-yakij-perevoziv-i-zberigav-vdoma-zbroyu-vibuxivku-ta-patroni/>

54. <https://www.npu.gov.ua/news/zbroya/na-cherkashhini-policzejski-viluchili-bojepripasi-u-miscevogo-zhitelya-rajonu/>
55. https://dniprograd.org/2019/10/12/na-dnipropetrovshchini-nevidomi-pidirvali-bankomat-na-fasadi-selishchnoi-radi-i-vikrali-groshei_81481
56. <https://ssu.gov.ua/ua/news/1/category/329/view/6639#aC95FfdLdpbs>
57. <https://www.0352.ua/news/2567453/v-temopoli-nevidomi-obstrilali-trolejbus-iz-pasazirami>
58. <https://ukranews.com/ua/news/663220-tramvaj-v-kyievi-obstrilyaly-31-zhovtnya>
59. <https://4studio.com.ua/novyny/u-lvovi-obstrilyaly-smittyevoz-sadovogo/>
60. <https://ukurier.gov.ua/uk/news/uu-harkovi-z-vognepalnoyi-zbroyi-porani-30-richn/>
61. https://24tv.ua/u_harkovi_pidirvali_avto_advokata_gaguna_poterpilyi_prokomentuvav_intsident_video_n1238991
62. <https://hr.npu.gov.ua/news/zbroya/pidozrili-predmet-yakij-sogodni-vranczi-viyavili-na-kapoti-avtomobilya-viyavivsya-samorobnim-zapalyvalnim-pristrojem/>
63. <https://dp.npu.gov.ua/news/podiji/krivorizki-operativniki-za-uchasti-specpriznachenciv-kord-zatrimali-cholovika-yakij-obstrilyav-mashinu-z-vodijem/>
64. <https://kyiv.npu.gov.ua/news/novini/pravooxoronci-kijeva-vikrili-inozemcya-z-pistoletom-i-narkotikami/>
65. <https://tsn.ua/ukrayina/v-odesi-policiya-zatrimala-inozemcya-z-chotirma-pistoletami-v-paketi-1446822.html>
66. <https://ukurier.gov.ua/uk/news/uu-harkovi-z-vognepalnoyi-zbroyi-porani-30-richn/>
67. <https://dp.npu.gov.ua/news/hezakonnij-obig-zbroji/na-dnipropetrovshchini-spivrobotniki-karnogo-rozhuku-zatrimali-cholovika-yakij-nalagodiv-zbut-bojepripasiv-cherez-internet/>
68. <https://dn.npu.gov.ua/news/zbroya/u-novgorodskom-u-policzejski-zavadi-ly-potraplyannyu-arsenal-u-zbroji-na-mirnu-teritoriyu/>
69. <https://zhitomir-online.com/podiyi/90523-zhytomyrski-prykordonnyky-zatrymaly-cholovikiv-na-pozashlyakhovykh-yaki-zi-zbroyeu-vikhal-y-v-zo-nu-vidchuzhennya.html>
70. <https://ua.korrespondent.net/city/kharkov/4159546-na-kharkivshchini-zlodii-vynesly-arsenal-zbroi-z-mahazynu>
71. <https://ssu.gov.ua/ua/news/1/category/21/view/6785#zwvfo/pg.dpbs>
72. <https://poltava.to/news/53179/>
73. <https://kyiv.npu.gov.ua/news/novini/u-desnyanskomu-raioni-stolici-cholovik-pid-chas-konfliktu-vistreliv-z-travmatichnoyi-zbroji-v-pracivnika-finansovoi-us-tanovi/>
74. <https://glavcom.ua/news/mati-borzhnika-u-mikolajevi-prostrelila-nogu-kolektoru-foto-641466.html>
75. <https://if.npu.gov.ua/news/zbroya/prikarpatski-pravooxoronci-spilno-z-sbu-zatrimali-vijskovosluzhbovcya-zsu-na-zbuti-zasobiv-urazheniya/>
76. https://antikor.com.ua/articles/342465-granatomet_patrony_i_narkotiki_na_nikolaevshchine_voennyi_nezakonno_hranil_oruhie_i_narkotiki
77. <https://podrobnosti.ua/2326013-u-rvnomu-ekspoltsejskij-pogrozhuval-rozstrijati-kopv.html>
78. <https://ntn.ua/uk/news/svidok/2019/11/13/39738>
79. <https://rv.npu.gov.ua/news/zlochyni-proti-zhittya-i-zdorovya-lyudini/u-rivnenskomu-raioni-policzejski-vstanovyuyut-obstavini-vbivstva-podruzhyha/>
80. <https://mk.npu.gov.ua/news/zbroya/pervomajski-policzejski-zatrimali-cholovika-yakij-z-rushniczi-strilyav-po-budinku-ta-avtomobilyam-svoix-znajomix/>
81. <https://www.facebook.com/pol.kyivregion/photos/a.801482026573638/2670101523045003/>
82. <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4177899-na-zakarpatti-cholovik-u-novorichnu-nich-vlashtuvav-striliany-z-hranatomet>
83. <https://www.facebook.com/UA.KyivPolice/posts/2638471632875258>
84. https://pl.npu.gov.ua/news/vbivstvo/u-kremenchuczi-policiya-zatrimala-cholovika-za-pidozroyu-u-vbivstvi-batka/?fbclid=IwAR3qfUT16RKUdzl8fHH_gmD-8RFwyo0ZyxVelo8BHQNpDM2Rbbg04H2hN6c
85. <https://www.facebook.com/MVS.LVIV/photos/a.1063100393730365/3805899966117047/?type=1&theater>
86. <https://www.facebook.com/sbu.odessa/photos/pcb.2446497788940072/2446497642273420/?type=3&theater>
87. <https://www.facebook.com/policechernigivshchini/photos/a.421003238065921/1557997851033115/>
88. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=755734261578776&id=271691193316421
89. <https://www.facebook.com/MVS.LVIV/photos/a.1063100393730365/3856436304396746/?type=1&theater>
90. https://24tv.ua/vbivstvo_3_richnogo_sina_deputata_sobolyeva_u_merezhi_pokazali_karabin_z_yakogo_strilyav_kiler_n1243467
91. <https://www.facebook.com/zhytomyr.police/posts/2561830244049829>
92. <https://www.facebook.com/khersonpolice.official/posts/2494519700804195>
93. <https://www.facebook.com/UA.KyivPolice/posts/2651474728241615>
94. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2402127700004062&id=1990298664520303
95. <https://www.volyn.com.ua/news/142235-u-rivnomu-politseiski-vyluchyly-ponad-10-tysyach-odnyts-zbroi-ta-bojeprypasiv>
96. <https://www.facebook.com/don.gunp/posts/2198496243780151>
97. <https://www.facebook.com/policeLG/posts/1042258836120194>
98. <https://www.facebook.com/ssu.vinnytsia/posts/2641219146164266>
99. <https://zlatopil.com/all-news/zlodiyi-pidirvaly-bankomat-na-kirovogradshchini-i-vykraly-velyku-sumu-groshej>
100. <https://www.facebook.com/959666410789182/videos/vb.959666410789182/764394880730675/?type=2&theater>
101. <https://www.facebook.com/don.gunp/posts/2215213878775054>
102. <https://www.facebook.com/frankivsk.police/photos/a.971824376191536/3654243107949636/?type=1&theater>
103. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12>
104. https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66594;
https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66918